ДОКЛАД

за резултатите от междинна оценка

за периода 2022- 2024 година на

Плана за интегрирано развитие на община Елена 2021-2027 година

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ 5

I. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО 11

1.1. Обща характеристики на изпълнените проекти и инициативи 11

1.2. Подробен преглед на проектите в програмата за реализация на ПИРО 12

II. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПИРО 40

2.1. Оценка на техническото изпълнение на ПИРО 41

2.2. Оценка на финансово изпълнение на ПИРО 56

2.3. Отчитане актуалните стойности на индикаторите от ПИРО 59

III. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ .. 64

3.1. Оценка на ефективността 65

3.2. Оценка на ефикасността 66

IV. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО 67

Съкращения

АДБФП	Административен договор за безвъзмездна финансова помощ
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ОбС	Общински съвет
ДАЕУ	Държавна агенция „Електронно управление“
ДГ	Детска градина
ЕАУ	Електронни административни услуги
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСТИ	Единна система за туристическа информация
ЗЗ	Закон за здравето
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ИИСДА	Интегрирана информационна система на държавната администрация
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
ИТСР	Интегрирана териториална стратегия за развитие
КИН	Културно историческо наследство
МК	Министерство на културата
ММС	Министерство на младежта и спорта
МО	Междинна оценка
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МПС	Моторно превозно средство
МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НКН	Недвижими културни ценности
НП	Национална програма
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост
НПО	Неправителствени организации
НСИ	Национален статистически институт
НЧ	Народно читалище
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОУ	Основно училище
ОУПО	Общ устройствен план на община

ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ППЗРР	Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателни станции за отпадни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите за опазване на околната среда
РЗИ	Регионална здравна инспекция
СЕОС	Средата за електронен обмен на съобщения
СМР	Строително – монтажни работи
ССЕВ	Системата за сигурно електронно връчване
СУ	Средно училище
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТИЦ	Туристически информационен център
УПИ	Урегулиран поземлен имот
ФМ на ЕИП	Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦПЛР	Център за подкрепа на личностно развитие
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ В ТЕКСТА

Таблица №	Описание
Таблица 1.	Финансово изпълнение на ПИРО Елена за периода 2022-2024 г.
Таблица 2.	Техническо и финансово изпълнение на ПИРО по приоритети.

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура №	Описание
Фигура 1.	Структура на Междинната оценка
Фигура 2.	Стратегическа рамка на ПИРО на Община Елена
Фигура 3.	Стратегическа част на ПИРО.
Фигура 4.	Дял на изпълнените проекти спрямо заложените в ПИРО на Община Елена
Фигура 5.	Изпълнение по стратегически цели и категории проекти/инициативи
Фигура 6.	Технически напредък на проектите в Приоритет 1
Фигура 7.	Технически напредък на проектите в Приоритет 2
Фигура 8.	Технически напредък на проектите в Приоритет 3
Фигура 9.	Технически напредък на проектите в Приоритет 4
Фигура 10.	Технически напредък на проектите в Приоритет 5
Фигура 11.	Технически напредък на проектите в Приоритет 6
Фигура 12.	Технически напредък на проектите в Приоритет 7
Фигура 13.	Технически напредък на проектите в Приоритет 8
Фигура 14.	Технически напредък на проектите в Приоритет 9

Фигура 15. Технически напредък на проектите в Приоритет 10

Фигура 16. Финансово изпълнение на Стратегическите цели на ПИРО на Община Елена

за периода 2022-2024 г. (в хил.лева)

Фигура 17. Сравнение между вложените ресурси в проекти и приноса им към изпълнение на приоритетите на ПИРО на община Елена

Въведение

Междинната оценка на Плана за интегрирано развитие на Община Елена е разработена в съответствие с чл. 8, ал. 2 и в чл.33 (1) от Закона за регионалното развитие (ЗРР). Законът, изисква изготвянето на обобщена оценка на общинското развитие в средата на програмния период, която да изведе насоките за управление на общината до неговия край 2027 година. Съгласно действащата нормативна уредба в сферата на стратегическото и планово осигуряване на регионалното развитие и на провежданата у нас регионална политика, междинната оценка е част от инструментариума за наблюдение, анализ и оценка на плановете за интегрирано развитие на общините. По своята същност оценката е свързана със степента на изпълнение на ПИРО, който е не само един от лостовете за активно и интегрирано развитие на общината, но и съществен инструмент, способстващ последователното и целенасочено прилагане на политиките за развитие, провеждани от местните органи на властта. В тази връзка Междинната оценка е неразделна част от цикъла на местно стратегическо планиране, като чрез извършения анализ се отчита въздействието върху показателите на социално-икономическата, териториална, екологична и културна среда.

Цели

Разработването на Междинната оценка (МО) е ориентирано към постигането на следните цели:

- Систематизиране и оценка на резултатите от изпълнението на ПИРО в периода 2022 – 2024г.
- Формулиране на обосновани препоръки за необходимите действия на администрацията за последващо изпълнение и наблюдение на ПИРО, както и за подобряване на действията по реализиране на интегрирания териториален подход;

Обект

Документът разглежда територията на община Елена, включително строителните граници и землищата на населените места. Територията на общината е комбинация от 124 населени места. Общински център - град Елена, 4 кметства - село Майско, с. Константин, с. Беброво и с. Каменари, 81 села с по-малко от 100 жители, регистрирани по постоянен адрес в тях – Бадевци, Баевци, Баждари, Балуци, Берковци, Блъсковци, Бойковци, Брезово, Буйновци, Велковци, Велювци, Веселина, Високовци, Вълчовци, Вълчовци, Вързилковци, Глоговец, Големани, Горни край, Горни Танчевци, Граматици, Гърдевци, Давери, Дебели рът, Добревци, Долни Марян, Донковци, Дрента, Дуковци, Зеленик, Игнатовци, Илаков рът, Карандили, Киревци, Козя река, Колари, Костел, Котуци, Крилювци, Крумчевци, Лазарци, Марафелци, Марян, Махалници, Мийковци,

Миневци, Мирчовци, Недялковци, Нешевци, Николовци, Николчовци, Ничовци, Палици, Петковци, Попрусевци, Попска, Радовци, Райновци, Раювци, Ребревци, Руховци, Светославци, Средни колиби, Стояновци, Титевци, Тодювци, Топузи, Тумбевци, Тръновци, Търкашени, Угорялковци, Харваловци, Христовци, Хъневци, Чакали, Червенковци, черни дял, Шилковци, Шубеци и Яковци, 15 малки села, без регистрирани жители по постоянен адрес– с. Аплаци, с. Багалевци, с. Босевци, с. Бръчковци, с. Валето, с. Горска, с. Долни Танчевци, с. Драганосковци, с. Дърлевци, с. Илиювци, с. Кожлювци, с. Ралиновци, с. Стойчевци, с. Султани, и с. Тънки рът и 23 села, които нямат регистрирани жители по постоянен, и по настоящ адрес – Лесиче, Томбето, Габрака, Драгневци, Мариновци, Нюшковци, Караиванци, Косевци, Пейковци, Събковци, Бейковци, Драгановци, Драгийци, Кантари, Мъртвината, Папратлива, Цвеклювци, Шиливери, Ганев дол, Дайновци, Богданско, Ивановци и Чавдарци.

Предмет

Предмет на настоящия Доклад от междинната оценка на ПИРО за периода 2022 – 2024 г. е развитието на община Елена, свързано с изпълнението на проекти и инициативи с принос към програмата за реализация на ПИРО. Междинната оценка обхваща социално – икономическото развитие от гледна точка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината. Разглежда инвестициите по отношение на икономиката и социалната сфера, околна среда, управлението и функционално - пространственото развитие. Направените анализи акцентират върху проектните дейности и не отразяват резултатите от изпълнението на основните и регулярни дейности на общинската администрация.

Междинната оценка изследва интегрираното общинско развитие в периода между 2022 и 2024 г. Фокусът е поставен върху проекти, проектни идеи, дейности и резултати, които са реализирани или са в процес на реализация за посочения период и способстват изпълнението на заложените в ПИРО цели.

Процес по разработване, наблюдение и оценка на ПИРО

Планът за интегрирано развитие на Община Елена 2021-2027 г. е приет с Решение № 147 на Общински съвет Елена от 30.12.2021 г. Разработен е съгласно Закона за регионално развитие (ЗРР), Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие (ППЗРР) и Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерство на регионалното развитие и благоустройство (МРРБ).

ПИРО е стратегически документ, в който са определени средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на община Елена, и връзките и с другите общини в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Северен централен район за планиране от ниво 2. Той съвместява спецификите на гр. Елена като

град от 4-то йерархично ниво, съгласно Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) 2013 - 2025 година и нейната актуализация (АНКПР).

Съгласно чл. 13, ал.2 от ЗРР, ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия.

Стратегическите цели изразяват желанието за достигане на търсената визия на общината, докато приоритетите определят необходимите действия на общинската администрация и нейните партньори за постигането и. Отделните приоритети не са самостоятелни, а взаимосвързани и спомагащи за постигане на комплекс от допълващи се цели. Чрез изпълнението на отделните приоритети и обвързаните с тях мерки и проекти, се разширяват съществуващите, и се създават нови възможности за развитие на продукти и услуги в сфери като образование, туризъм, социални и спортно-развлекателни дейности. Посочените възможности активно способстват не само за подобряването на бизнес средата в общината, а и за превръщането и във все по-привлекателна за правене на бизнес, и живеене община. Приоритетите включват мерки и конкретни проектни идеи, които са остойностени и обобщени в индикативната финансова таблица, Приложение №2 към приетия стратегически документ. Неразделна част от документа са и инструментите за наблюдение и оценка на ПИРО, Приложение №3, включително планираните индикатори и последователност от действия, сред които важна роля заема Междинната оценка.

Изготвянето на междинната оценка е нормативно планирана за средата на програмния период. Планът за интегрирано развитие на община Елена е приет в края на 2021 г. Настоящия доклад представлява междинна оценка за изпълнението на заложените цели за 2022 г., 2023 г. и 2024 г. Ролята на междинното отчитане е да анализира и оцени изпълнението на ПИРО в първата половина от неговия период на действие, след което да формулира необходимите препоръки за корекции през следващите години. Значението на Междинната оценка е свързано с две основни направления:

- Оптимизиране съдържанието и изпълнението на ПИРО до края на програмния период;
- Осигуряване на основа за изготвянето на Последваща оценка на ПИРО 2021 – 2027г.

Последващата оценка следва да се изготви с натрупване от 2022 г., тоест да включва и резултатите от Междинната оценка. По този начин констатациите на настоящия документ са неразделна част от общата оценка на общинското развитие между 2022г. и 2027г. Според процеса по разработването, наблюдението и оценката на ПИРО, Последващата оценка ще се изготвя през 2028г., когато новият средносрочен стратегически документ на общината за периода 2028 – 2034г. вече ще бъде разработен

и ще се изпълнява. При тази последователност, констатациите на Междинната оценка ще бъдат основа за стратегическото планиране през следващия програмен период.

Структура

Фигура 1. Структура на Междинната оценка

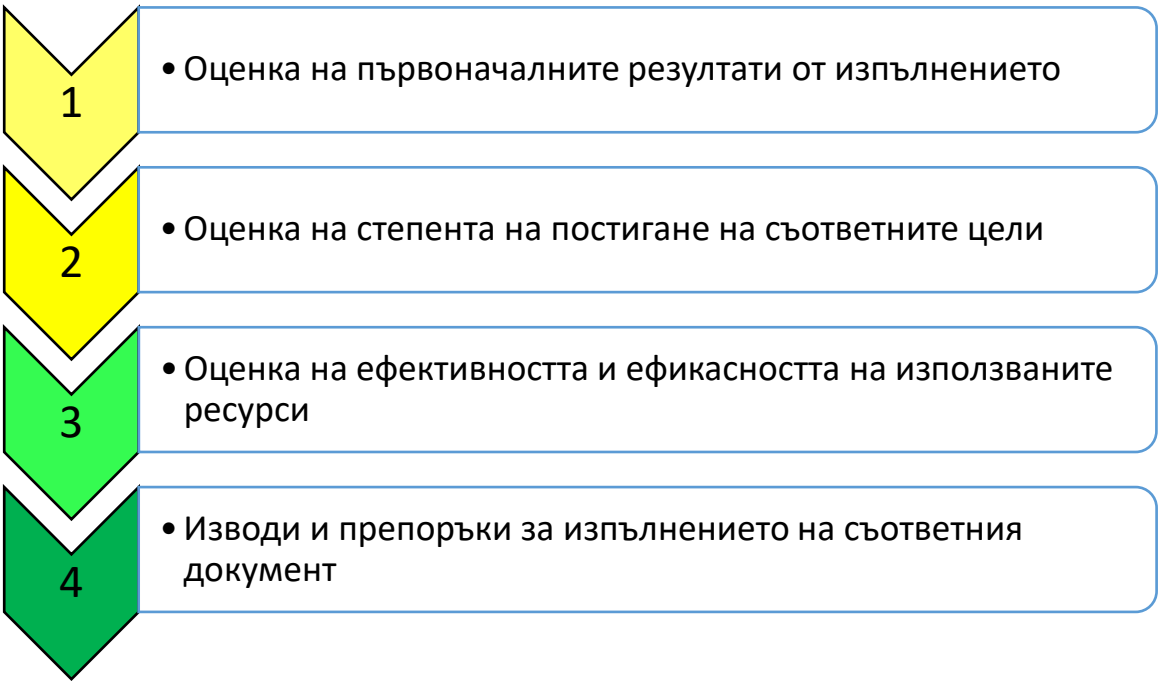

Междинната оценка включва визуализираните на Фигура 1 елементи, дефинирани от чл.33 (2) от ЗРР.

Първите три елемента са свързани с анализ и оценка на различните аспекти от изпълнението на ПИРО, докато четвъртият включва предложения за промени в ПИРО или в начините на неговото приложение.

Елемент 1. Оценката на първоначалните резултати от изпълнението е свързана с общ преглед на проектите и инициативите с принос към плана – реализирани или в процес на реализация в рамките на отчетния период. На този етап са систематизирани различни проекти и инициативи, и се определя тяхната принадлежност към съответния приоритет. Завършва с идентифициране на неизпълнени ключови проекти и мерки и тяхното въздействие върху цялостното изпълнение на поставените в ПИРО цели..

Елемент 2. Степента на постигане на съответните цели показва изпълнението на целите и приоритетните области, като надгражда първоначалните резултати. Стойностите на систематизираните проекти и инициативи са обобщени в обща финансова и техническа оценка за изпълнението на ПИРО. В този елемент са сравнени актуалните и целевите стойности на индикаторите на ПИРО.

Елемент 3. Оценката на ефективността и ефикасността на използваните ресурси се базира на съотношението между направените разходи и постигнатите ползи в рамките

на целите и приоритетите на ПИРО. Този компонент синтезира информацията за проектите и индикаторите от предните части и добавя обзор на предприетите действия по изпълнението и наблюдението на ПИРО – основна предпоставка за ефективност и ефикасност в управлението.

Елемент 4. Изводите и препоръките, свързани със степента на изпълнение са свързани със съществените констатации на МО, като се анализират причините, които са ги породили. Изводите са ориентирани в трите основни насоки:

- Проекти и инициативи;
- Индикатори;
- Действия по изпълнението и наблюдението на плана.

Съгласно Методическите указания на МРРБ, системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на ПИРО трябва да отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики.

Информационно осигуряване

Извършването на Междинната оценка на изпълнението на ПИРО на Община Елена за периода 2022-2024г., се базира на следните информационни източници:

- План за интегрирано развитие на Община Елена (ПИРО) 2021 – 2027г.;
- Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на ПИРО за 2022, 2023 и 2024 години;
- Справки и данни от Националния статистически институт;
- Разчети за финансирането на капиталовите разходи на Община Елена за 2022г., 2023г., 2024г.
- Информация от ИСУН за подадените, изпълнявани, прекратени и изпълнени проекти, съфинансирани от Европейските фондове;
- Публично достъпна информация от общинска администрация и Общински съвет Елена;
- Различни стратегически и секторни документи на общинско и областно ниво;

При изготвяне на междината оценка ограничаващ фактор се оказа липсата на пълен набор от статистическа информация на ниво община към края на 2024 г.

За целите на Междинната оценка са приложени следните методи за анализ:

- Съдържателно проучване на информацията и последващото и структуриране;
- Проследяване на изменението на стойностите на индикаторите спрямо целевата стойност;
- Идентифициране на тенденции по изследвани области;
- Графично и таблично изобразяване на данни, факти, тенденции;

Идентифициране на слаби места и предложения за подобряване и оптимизиране на процеси. Приложени са следните основни видове анализ:

- Преглед и оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО;
- Анализ и оценка за степента на постигане на целите;
- Анализ на положителните и отрицателните фактори при изпълнението на ПИРО чрез сравнение на данни, факти, показатели и резултати;
- Анализ на инвестираните финансови ресурси спрямо предварително определените за постигане на заложените цели. Отчитане на ефективност и ефикасност на използваните ресурси.

Оценката се формира на база степента на изпълнение на проектите и дейностите, заложени в Програмата за реализация на ПИРО 2021-2027.

Анализът на изпълнението на ПИРО е направен по отделни компоненти: приоритети, мерки, дейности. Подобен подход се използва за да се направи представяне на резултатите от междинната оценка, т.е. посочените технологични стъпки се използват диференцирано – по отделните цели, приоритети, мерки и конкретизиращите ги проекти, включени в ПИРО. По този начин за всеки приоритет на ПИРО се анализира изпълнението, правят се съответните констатации и изводи, формулира се оценка и се предлагат съответните препоръки, при необходимост. Оценката на междинните резултати се основава на списък с изпълнените проекти и тези в процес на изпълнение, разработен за целите на Междинната оценка. Основните източници на информация са ИСУН 2020 и служителите от общинска администрация по Заповед № РД.02.05-222 от 07.04.2025 г. на кмета на Община Елена.

Изготвеният Доклад за резултатите от Междинната оценка на ПИРО се внася за обсъждане и одобряване от Общински съвет Елена, съгл. чл.26 (1) от Правилника за прилагане на ЗРР. След приемането му, Докладът от Междинната оценка се публикува на интернет страницата на общината и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

I. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

1.1. Общи характеристики на изпълнените проекти и инициативи

Оценката на първоначалните резултати се основава на списъка с проекти в Плана за интегрирано развитие на Община Елена, разработен за целите на Междинната оценка, докладите за наблюдение на изпълнението през 2022, 2023 и 2024 г., отчети за изпълнението на Инвестиционната програма (отчитане на капиталовите разходи) за 2022, 2023 и 2024г. и обобщение на проекти и инвестиции с отношение към ПИРО, които не са част от Програмата за реализацията му, но имат отношение към изпълнението на заложените стратегически цели. Основните източници на информация са допълнени с по-

детайлно проучване на единични проекти с оглед точно определяне на тяхното съответствие с приоритетите и мерките в ПИРО.

Обект на наблюдение и оценка са три категории проекти, проектни идеи и дейности:

1. Проекти и дейности, които са реализирани или в процес на реализация с висока степен на съответствие спрямо проектите от Програмата за реализация на ПИРО;

2. Проекти и дейности, които са реализирани или са в процес на реализация, които не са включени в Програмата за реализация на ПИРО, но имат принос към изпълнение на мерките в ПИРО;

3. Проектни предложения с предстояща реализация;

Основно място при оценката заемат изпълнените и успешно приключили проекти. Част от проектите са в процес на изпълнение, но резултати по тях са налице. Взет е предвид и напредъкът, постигнат от дейностите в процес на изпълнение, финансирани по програми за периода 2021 – 2027г. Независимо, че за разработените проектни предложения в процес на оценка липсва реален резултат към момента на изготвяне на настоящата Междинна оценка, те са разгледани като неразделна част от предприетите действия от общинската администрация за развитие на общината и реализиране на средносрочния планов документ.

При извършване на оценката са идентифицирани проекти/ дейности, които допринасят за изпълнение на отделна мярка и за които е изразходван публичен ресурс. Те са отнесени към релевантна мярка в зависимост от тематичното им направление. Степента на изпълнението е оценена на база напредъка по съответните групи проекти. Принос на Междинната оценка е систематизирането на всички разгледани проекти и дейности, заедно с посочване на техните основни характеристики.

1.2. Подробен преглед на проектите в програмата за реализация на ПИРО

В Програмата за реализация на ПИРО на община Елена за периода 2021-2027 г. са заложени три стратегически цели:

Стратегическа цел 1: Създаване на условия за бизнес с по-висока добавена стойност в местната икономика;

Стратегическа цел 2: Опазване на околната среда и подобряване условията за живот;

Стратегическа цел 3: По-добра грижа за хората и развитие на човешкия и социалния капитал.

За изпълнението на всяка цел, в програмата са описани Приоритети, в чиито обхват са посочени Мерки, за изпълнението на които подробно са описани проектни идеи/дейности.

Фигура 2. Стратегическа рамка на ПИРО на Община Елена

Стратегическа цел 1:	**Създаване на условия за бизнес с по-висока добавена стойност в местната икономика**
Приоритет 1:	**Насърчаване към инвестиции в производствени дейности и подпомагане на предприемачеството**
Мярка 1.1	Ресурсна и енергийна ефективност в предприятията
Мярка 1.2	Подпомагане на предприемачеството и привличане на външни инвеститори
Приоритет 2:	**Развитие на интегриран туристически продукт**
Мярка 2.1	Въвеждане на системен подход в управлението на туризма
Мярка 2.2	Социализация и популяризиране на културно-историческото наследство
Мярка 2.3	Туристическа инфраструктура и създаване на атракции
Приоритет 3:	**Подобряване състоянието на пътната инфраструктура и свързаност**
Мярка 3.1	Общински пътища
Стратегическа цел 2:	**Опазване на околната среда и подобряване условията за живот**
Приоритет 4:	**По-добро управление на отпадъците**
Мярка 4.1	Разделно събиране и сметоизвозване
Мярка 4.2	Инвестиции в сепариране и рециклиране на отпадъци
Приоритет 5:	**Опазване на водите, почвите**
Мярка 5.1	Водоснабдяване и пречистване на отпадните води
Мярка 5.2	Бедствия и свлачища
Приоритет 6:	**Облагородяване на населените места**
Мярка 6.1.	Публични сгради
Мярка 6.2	Жилищни сгради
Мярка 6.3	Градска среда и населени места
Стратегическа цел 3:	**По-добра грижа за хората и развитие на човешкия и социалния капитал**
Приоритет 7:	**Интегрирано взаимодействие и повишаване качеството на социалните и здравните услуги**
Мярка 7.1	Модернизация на материалната база за предоставяне на здравни и социални услуги
Мярка 7.2	Внедряване на нови социални и здравни услуги
Приоритет 8:	**Създаване на по-привлекателна среда за учене и спорт**
Мярка 8.1	Модернизиране на образователните институции
Мярка 8.2	Младежки дейности и личностно развитие
Мярка 8.3	Условия за физическа активност и отдих
Приоритет 9:	**Развитие на културните дейности и съхранение на местните традиции и обичаи**
Мярка 9.1	Културна инфраструктура
Мярка 9.2	Културен обмен и сътрудничество
Приоритет 10:	**Подобряване на местното самоуправление**
Мярка 10.1	Повишаване капацитета на управление на общинската администрация

Мярка 10.2	Партньорство и развитие на социалния капитал

В обхвата на Стратегическа цел 1 попадат Приоритет1, Приоритет 2 и Приоритет 3.

1.2.1. **Приоритет 1. Насърчаване към инвестиции в производствени дейности и подпомагане на предприемачеството.**

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 1 са насочени основно към насърчаване на предприемачеството и създаване на условия за бизнес с висока добавена стойност, за повишаване жизнения стандарт на общността.

В **Приоритет 1** са включени две мерки:

Мярка 1.1. Ресурсна и енергийна ефективност в предприятията;

Мярка 1.2. Подпомагане на предприемачеството и привличане на външни инвеститори.

В обхвата на **мярка 1.1.** са обособени 2 групи проекти:

Група проекти 1.1.1. Насърчаване за преход към кръгова икономика;

Група проекти 1.1.2. Инвестиции в ресурсна и/или енергийна ефективност в предприятията.

В обхвата на **мярка 1.2.** са обособени следните групи проекти:

1.2.1. Подпомагане на земеделските стопани;

1.2.2. Подкрепа на стартиращи предприятия и външни инвеститори.

Отчетен напредък по Приоритет 1:

Изпълнени проекти:

Програма	Форма на организацията	Номер на проектно предложение	Наименование на проекта	Обща стойност	БФП
BGLD Местно развитие, намаляване на бедността и подобрено включване на уязвимите групи	Публично правна	BGLD-1.007-0039	"Стимулиране на икономическата активност и създаване на заетост в община Елена чрез прилагане на иновативни подходи"	393 035.33	379 126.43

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	частен бенефициент	BG06RDNP001-19.213-0003	Успешен бизнес, чрез създаване на специализиран софтуер за нови иновативни услуги в областта на куриерските фирми.	286 950.00	215 212.50
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	частен бенефициент	BG06RDNP001-19.171-0003	Инвестиции за подобряване дейността на Елена Мес ООД	78 085.00	39 042.49
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	частен бенефициент	BG06RDNP001-19.213-0005	Доставка на оборудване и обзавеждане на офис за куриерски услуги	74 790.22	56 092.67
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	частен бенефициент	BG06RDNP001-19.213-0004	Модулна автомивка за миене на автомобили и контейнер за сервизно помещение	262 937.00	197 202.75
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	частен бенефициент	BG06RDNP001-6.003-0256	Закрит спортен център с плувен басейн	696 758.97	348 379.48

В процес на изпълнение:

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-19.678-0004	"Инвестиране в земеделска техника за обслужване на фермата на Себахтин Реджебов в с. Каменари, община Елена"	159 900.00	95 940.00
2021BG-RRP Национален план за възстановяване и устойчивост	зп	BG-RRP-6.004-1090	"Закупуване на земеделска техника за нуждите на стопанство в с. Тодювци, обл. Велико Търново."	350 500.00	175 250.00
2021BG-RRP Национален план за възстановяване и устойчивост	зп	BG-RRP-6.004-0979	Инвестиции в технологична и екологична модернизация за подобряване на цялостната дейност	396 500.00	198 250.00

			в земеделското стопанство		
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-19.678-0002	Закупуване на земеделска техника и повишаване ефективността на стопанството	177 240.00	106 344.00
2021BG-RRP Национален план за възстановяване и устойчивост	зп	BG-RRP-6.004-2655	Технологична и екологична модернизация на биологично сертифицирано земеделско стопанство	229 200.00	114 600.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-19.678-0003	„Закупуване на земеделска техника за модернизация на стопанството на ЗП ТРАЯН ПАНАЙОТОВ “	106 500.00	63 900.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	частен бенефициент	BG06RDNP001-19.576-0004	Технологично обновление на винарска изба Марян - етап 1	180 447.06	90 223.53
2021BG05SFPR002 Програма "Развитие на човешките ресурси" 2021-2027	частен бенефициент	BG05SFPR002-1.012-0237	"Осигуряване на устойчива заетост и подкрепа за 11 лица в неравностойно положение в "Акаунт Консулт България" ООД"	0.00	0.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	частен бенефициент	BG06RDNP001-19.576-0003	Закупуване на хладилни превозни средства за нуждите на преработвателното предприятие на "ЕЛЕНСКИ БАЛКАНДЖИИ" ЕООД	195 139.18	97 569.59
2021BG-RRP Национален план за възстановяване и устойчивост	частен бенефициент	BG-RRP-6.004-3524	„ЗАКУПУВАНЕ НА ПРИКАЧЕН ИНВЕНТАР КЪМ СЪЩЕСТВУВАЩА ТЕХНИКА С ЦЕЛ ПОДОБРЯВАНЕ	123 528.26	61 764.13

			ЕФЕКТИВНОСТТА И ПОВИШАВАНЕ БИОСИГУРНОСТТА НА СТОПАНСТВОТО“		
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	частен бенефициент	BG06RDNP001-19.170-0003	ИЗГРАЖДАНЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКА СГРАДА ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПРОДУКЦИЯ И ИНВЕНТАР в ПИ 015032 по КВС в землището на с. БУЙНОВЦИ, м. "ЗЛАТЕВА ЛИВАДА", общ. ЕЛЕНА И ЗАКУПУВАНЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКА ТЕХНИКА И ОБОРУДВАНЕ ЗА ФЕРМА	86 127.00	51 676.20
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	частен бенефициент	BG06RDNP001-19.576-0002	„Инвестиции в цех за производство на плодови сокове и сладка"	15 611.98	7 805.99
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.012-0254	Подпомагане развитието на стопанството на земеделски стопанин Вангелинка Петкова Михайлова	29 337.00	29 337.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.012-0145	Подпомагане развитието на стопанството на земеделски стопанин Гина Илиева Христова	29 337.00	29 337.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.012-1246	Подпомагане развитието на стопанството на Димо Димов	29 337.00	29 337.00

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.007-1695	Отглеждане и увеличаване на площите с трайни насаждения от сливи в стопанство на Звездомир Йосифов Гюзелев в землището на село Майско, община Елена, област Велико Търново	29 337.00	29 337.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-19.170-0004	Модернизация на стопанство за отглеждане на сливи и ливади в с. Костел и с. Граматици чрез закупуване на техника за механизиране на агротехническите мероприятия	155 627.60	93 376.56
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-4.009-0190	Закупуване на мотоблок с инвентар по процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.009 по подмярка 4.1.2. "Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства" от мярка 4. „Инвестиции в материални активи“	9 612.00	6 728.40
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.007-2283	Отглеждане на зеленчукови, овощни култури и стопанисване на естествени ливади и създаване на ново трайно насаждение от сливи в стопанство на Красимир Костадинов	29 337.00	29 337.00

			Николов в землищата на село Майско, град Елена, село Вълчовци, община Елена, област Велико Търново		
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.007-1948	Отглеждане на трайни насаждения от вишни, ягоди и малини и стопанисване на естествени ливади в стопанството на земеделски стопанин Марияна Йорданова Димитрова в землището на град Елена, община Елена, област Велико Търново и създаване на ново трайно насаждение от вишни.	29 337.00	29 337.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-4.009-0219	Закупуване на трактор с кабина по процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-4.009 по подмярка 4.1.2. "Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства" от мярка 4. „Инвестиции в материални активи“	52 800.00	31 200.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.012-0438	Подпомагане развитието на стопанството на земеделски стопанин Мехмед Мустафов Османов	29 337.00	29 337.00

2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.013-0033	Отглеждане и създаване на нови трайни насаждения в земеделско стопанство на Севжан Асанов Исмаилов	48 895.00	48 895.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.007-0904	Отглеждане и увеличаване на броя на пчелните семейства по метода на биологичното производство в пчелин на земеделски стопанин Стоян Петков Недялков в землището на село Драганосковци, община Елена, област Велико Търново и модернизиране на оборудването за добив на пчелен мед	29 337.00	29 337.00
2014BG06RDNP001 Програма за развитие на селските райони	зп	BG06RDNP001-6.012-1245	Подпомагане развитието на стопанството на земеделски стопанин Траян Йорданов Панайотов	29 337.00	29 337.00

През 2024 година активно започна своята дейност по сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане на битови отпадъци и поддържане на чистотата на местата за обществено ползване на територията на община Елена, новосъздаденото през 2023 г. Общинско предприятие „Благоустрояване“- гр. Елена. Близо 820 000,00 лв. е стойността на закупените активи, необходими за обезпечаване на дейностите му. Числеността на наетия персонал по трудови правоотношения е 24 служителя. Общинското предприятие е част от общинската структура, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити, което позволява оптимално планиране на необходимите ресурси, включително и инвестиционни за изпълнение на дейността си, непрекъснат оперативен контрол върху разходите, количеството и качеството на изпълнение. Дейността на предприятието се определя от

решенията на Общинския съвет и кмета на Общината. Това позволява гъвкавост, отговаряща на потребностите на населението. Като част от структурата на общината се упражнява по ефективен контрол за законосъобразност и целесъобразност при разходването на средства и извършване на услуги.

В изпълнение на дейностите по Приоритет 1**,** Сдружение с нестопанска цел „МИГ общини Елена и Златарица“ е оказало методическа помощ при разработването и управлението на 8 проектни предложения за 2022 година, предимно свързани с подкрепа на стартиращи преработвателни предприятия и 13 проектни предложения през 2023 г. Проведени са 6 информационни срещи, 2 обучения на местни лидери, 2 обучения на заинтересовани страни, 1 обучение на екип за управление, координатор и членове.

1.2.2. **Приоритет 2. Развитие на интегриран туристически продукт.**

Дейностите предвидени за изпълнение са насочени основно към създаването на устойчива туристическа дестинация, със съхранено културно – историческото наследство чрез реставрация, консервация и социализация на недвижими културни ценности. Адаптиране на публичната инфраструктура за нови пространства за култура и изкуство, дигитализация, създаване на атракции, с цел привличане на повече туристи. Популяризиране на дестинацията.

Приоритет 2 обхваща три мерки:

Мярка 2.1. Въвеждане на системен подход в управлението на туризма.

Тази мярка включва следните дейности:

- Стратегия/ програма за развитие на туризма;
- Сътрудничество между заинтересованите страни;
- Териториална марка за качество;
- Подобряване работата на туристическия информационен център.

Мярка 2.2. Социализация и популяризиране на културно-историческото наследство, със следните дейности:

- Реставрация на недвижими културни ценности в община Елена;
- Реконструкция и социализация на старото училище „Иларион Макариополски“ в град Елена;
- Дигитализация на културно наследство;
- Модернизация на музея на Възраждането;
- Възстановяване на войнишки паметник в махала Томбето на ново място в с. Майско.

Мярка 2.3. Туристическа инфраструктура и създаване на атракции:

- Обособяване на ски зона;
- Създаване на посетителски център на еленския бут;

- Модернизиране на съществуваща и изграждане на нова инфраструктура за опознавателен и еко туризъм;
- Създаване на реалистична скулптура „Сребърния елен“.

<u>Отчетен напредък по Приоритет 2 за периода 2022 -2024 година:</u>

Изпълнен:

През 2022 г. е изпълнен проект по процедура BG06RDNP001-19.328 МИГ общини Елена и Златарица по подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“. Изплатената БФП е в размер на 60 366,67 лв. В резултат на този проект е извършено етнографско проучване на традиционната храна и начини за обработка на хранителните продукти и суровини, като част от културното нематериално наследство на общините Елена и Златарица. Събраните данни са издадени в пътеводител „Настоящото забравено“, който се разпространява безплатно в хотели, туристически центрове и на обществени места, които са обект на посещение от страна на туристи. Целта е да се опазят и предадат кулинарните традиции на всички етнически групи, и да се популяризира нематериалното наследство на региона.
Успешно приключи проект BG06RDNP001-19.328-0003 „Поддържане, възстановяване, популяризиране и подобряване на културното наследство, чрез закупуване на осветителна и озвучителна техника, носии и сценични облекла за обогатяване и подобряване качеството на предлаганите услуги от Народно читалище Напредък Елена-1863“ – гр. Елена с изплатена БФС 83 207.64 лв.

През 2022 година са изградени 5 пешеходни маршрута от Туристическо дружество „Чумерна-1901“, а именно:

- ул. Синджирци - Христовски водопад – с. Руховци – 5 км;
- с. Костел - крепост „Градище“ при м. Валето – 2 км;
- м. Иван Миланов – м. Слънчева поляна – м. Докса – 7 км;
- м. Слънчева поляна – хижа „Чумерна“ – нова отсечка от маршрута х. Буковец – х. “Чумерна“ – 3 км;
- с. Дрента – м. Бутора – 7,5 км.

2023 г. са подновени, почистени и обозначени с нови информационни табели следните пешеходни маршрути:

- х. „Чумерна“ – с. Мийковци;
- гр. Елена – Марков камък – Раюв камък;
- х. „Буковец“ – х. „Чумерна“.

Като член в Сдружение „Еленски бут“ беше приет представител на Общинска администрация Елена, с което се постави начало на предстоящи съвместни дейности и сътрудничество, в изпълнение на Мярка 2.1.

Община Елена редовно участва в Международното туристическо изложение „Ваканция и Спа Експо“, което се провежда ежегодно в град София, както и в организираните регионални туристически борси и изложения. Създаденото многогодишно сътрудничество с ТД „Чумерна-1901“ продължава традициите в почистването на изградените пешеходни туристически маршрути на територията на общината. В Общинския туристически информационен център регулярно се извършват анкетни проучвания с цел подобряване на предлаганите туристически услуги.

За обогатяване на културния живот в община Елена безспорно имат принос читалищата, Музеят на Възраждането „Иларион Макариополски“, училищата, детските градини и Центърът за личностно развитие. През 2023 г. в музея е извършена дигитализация и популяризация на 16 архивни единици ДКЦ от фонд старопечатна литература в изпълнение на Софийски Университет „Св. Климент Охридски“.

Приключи изпълнението на проект BG06RDNP001-19.701-0001 „Закупуване на съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и историческо наследство и предоставящите услуги и познавателна или образователна цел“- „Музей на Възраждането“ – гр. Елена. По него музеят се сдоби със специализирани витрини и генератор за поддържане на постоянна влажност за съхранение на старопечатни и ръкописни книги, експонирани в църква „Свети Никола“ – град Елена. Проектът е на стойност 51 980,00 лв.

В изпълнение

През 2024 г. приключи процеса по разработване на стратегия за устойчиво развитие на туризма в община Елена, чието обществено обсъждане се състоя без възражения от заинтересованите страни. Проведена беше работна среща между Асоциацията на месо преработвателите, експерти на общинска администрация и местните производители, относно вписване на защитено географско указание на храни с традиционно специфичен характер.

В изпълнение е проект по процедура BG06RDNP001-19.328 МИГ общини Елена и Златарица по подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“ от ЕЗФРСР по Програма за развитие на селските райони (за мерки по чл. 9б, т. 2 от ЗПЗП). Проектът „Историческата памет на град Елена: приемственост, съхраняване и популяризиране“ е с бенефициент Фондация Време и се осъществява съвместно с неформалното гражданско сдружение „За Елена“, и Община Елена. **Целите на проекта са:**

- Активизиране на значителна част от населението на Елена до степен на социално движение, което ще доведе до успешно осъществяване мисията и целите на проекта;
- Определяне на най-значимото/важното/ в обществения живот на Елена от целия спектър на разнородните дейности, които осъществяват хората, институциите и социалните организации в града, за всяка година от периода време по проекта;

- Издаване на книга, описваща съдържанието на избраните събития и по възможност, кои са техните създатели или вдъхновители;
- Обективиране на взетите решения от градската общност, относно най-значимите събития, в мемориални елементи от социалното пространство, които да формират „Алея на времето“;
- Поставяне основи на традиция в живота на града за регулярна дейност по определяне и отличаване на „Събитие на годината“ и широко популяризиране на създателите му, като форма за социална оценка на усилията им.
- Постигане на значим и разнороден социален ефект от участието на населението на града в дейностите по проекта и повишаване на тяхното самочувствие, че обединени могат да постигнат нещо голямо и ценно за всички.

В изпълнение са двата проекта по подмярка 7.6 „Проучване и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата“ от мярка 7 "Основни услуги и обновяване на селата в селските райони" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. за период от 36 месеца, а именно:

- „Ремонт, реставрация, подобряване на околното пространство и вертикална планировка на Църка „Свети Никола“ град Елена“ на стойност 577 250.76 лв. Извършени са конструктивни и архитектурни дейности и работи по сградата на църквата, камбанарията, оградата и двора, както и реставрация на стенописи.
- „Ремонт, реставрация, подобряване на околното пространство на камбанария и реставрационно-консервационни работи в Църква „Успение Богородично“ град Елена“ на стойност 574 866.07 лв. Извършени са конструктивни и архитектурни дейности, работи по камбанарията и околното пространство, както и реставрация на стенописи.

Целта на тези два проекта е да се съхранят духовните и културните идентичност и традиции.

В подкрепа на мярка 2.3. Туристическа инфраструктура и създаване на атракции, Община Елена закупи външен LED екран, който предстои да бъде монтиран в центъра на града.

1.2.3. **Приоритет 3. Подобряване състоянието на пътната инфраструктура и свързаност.**

Определящ фактор за свързаността и качеството на живот в общината освен качеството на уличната мрежа в самите населени места, общинската пътна мрежа е и републиканската пътна мрежа, която се управлява от Агенция пътна инфраструктура. Транспортната свързаност на община Елена с областния център и с републиканската пътна мрежа на север и на юг е добра. Септември 2024 г. приключи основния ремонт на 27-километровия участък на път II-53 Поликраище - Елена – Сливен. Проектът се финансира от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. чрез Европейския фонд за регионално развитие и националния бюджет. Второкласният път е основна пътна артерия по направлението Велико Търново – Сливен – Ямбол и свързва Северен централен район с Югоизточен район и АМ „Тракия“. Трасето осъществява пряка връзка с европейския транспортен коридор №8 Гюешево – Кюстендил – София – Бургас – Варна.

Общинската пътна мрежа частично е реконструирана и рехабилитирана, което улеснява достъпа на населението до основни суровини и ресурси за социално-икономическо развитие. Общината има правомощия и законови възможности да извършва ремонт и рехабилитация само на общинските пътища, чиято дължина е приблизително 240 км.
В този ред Приоритет 3 обхваща две дейности:

-Реконструкция и/или рехабилитиране на участъци от общинската пътна мрежа;

-Ремонт на настилка и мостови съоръжения на два участъка от 3 км. на общински път VTR 1080/III-62, Твърдица-Елена/ - Тодювци-Дрента-Горни край.

Отчетен напредък по приоритет 3

в обхвата на **Мярка 3.1**: Общински пътища, са извършени следните дейности по обекти:

№	Наименование и местонахождение на обекта
	2022 година
1	Ремонт ул. „Недешковци“ – гр. Елена
2	Текущ ремонт на ул. „Дойно Граматик“ – гр. Елена
3	Текущ ремонт на ул. „Д-р Йордан Брадел“ – гр. Елена
4	Ремонт ул. „Девета“ – с. Беброво
5	Ремонт ул. „Казаци“ – гр. Елена
6	Ремонт път VTR 3138 / VTR 3137, Елена – Велювци /Големани/ (довършване)
7	Ремонт път VTR 3134 / VTR 3085, Яковци – Блъсковци /Титевци – Марафелци/ VTR 3085 (довършване)
8	Ремонт път VTR 3113 / VTR 1079, Лазарци – Мийковци / Високовци - Игнатовци
9	Ремонт път VTR 3135 / III – 551, Средни колиби – Елена / Яковци - Махалници
10	Ремонт път през м. Бръчковци до м. Витевци
11	Рехабилитация на местен път №35729.13.211 с. Каменари (за м. Токатлии)
12	Рехабилитация на улица в с. Средни колиби от О.Т.14А – О.Т.4А – О.Т.2А – О.Т.9А
13	Рехабилитация на ул. „Неювци“ – гр. Елена
14	Рехабилитация на ул. „Новачкини“ – гр. Елена
	2023 година
1	Текущ ремонт на второстепенна улица в гр. Елена - ПИ 27190.501.9571
2	Текущ ремонт на ул."Иван Момчилов", гр. Елена
3	Текущ ремонт на улица в с. Давери
4	Текущ ремонт на улица в с. Костел
5	Текущ ремонт на улица в с. Руховци от о.т.22 до о.т. 23Б
6	Текущ ремонт на улица в с. Нешевци
7	Текущ ремонт на улица в с. Мийковци от о.т. 6 до църквата
8	Текущ ремонт на улица в с. Долни Марян
9	Текущ ремонт на ул. "Хан Крум ", с. Константин
10	Текущ ремонт на ул. "Новачкини" - гр. Елена
11	Текущ ремонт на улица в с. Бойковци
12	Текущ ремонт на път VTR 3111 / VTR1079, Лазарци - Мийковци / - Горни Танчевци
13	Текущ ремонт на път VTR 3094 / VTR1162, Дедина - Беброво / - Попска
14	Текущ ремонт на път VTR 3101 / VTR1075, Каменари - Бойковци / - Светославци

15	Текущ ремонт общински път с. Мирчовци - с. Багалевци
16	Текущ ремонт на път VTR 3122 // VTR3081 / Буйновци - Кожлювци
17	Текущ ремонт път VTR 3130 / III - 551, Средни колиби - Елена / - Донковци - Вързилковци - / III - 551 /
18	Ремонт път VTR 3113 /VTR1079, Лазарци - Мийковци/ - Високовци - Игнатовци
19	Рехабилитация на местен път №35729.13.211 с. Каменари (за м. Токатлии)
20	Текущ ремонт път VTR3140 - /III-662/ Елена - Багалевци - Тодювци /VTR1080/ - Драганосковци
	2024 година
1	Текущ ремонт на улица в с. Каменари (отклонение от път VTR 1075 до имот с идентификатор 35729.200.6)
2	Текущ ремонт на улица в с. Каменари (от №28 до №45)
3	Текущ ремонт на улица "Четиринадесета" в с. Беброво
4	Текущ ремонт на ул. "Димитър Благоев" с. Константин
5	Текущ ремонт на ул. "Читалищна" с. Константин
6	Текущ ремонт на улица в с.Палици от о.т. 102а - о.т.103 - о.т. 104 - о.т. 117
7	Текущ ремонт на улица в с. Буйновци от №69 до №82
8	Ремонт път №27190.103.80 гр. Елена
9	Ремонт път VTR1162 / III - 4004 / Златарица - Разсоха - Граница общ.(Златарица - Елена) - Беброво / II - 53
10	Ремонт мост на път с. Карандили
11	Текущ ремонт на ул. "Хан Крум ", с. Константин
12	Текущ ремонт път VTR 3071 / VTR1162, Златарица - Беброво / - Дебели рът - Стояновци

За периода на междинната оценка на част от общинските пътища са извършени текущи ремонти. Не са извършвани реконструкции и модернизация.

Стратегическа цел 2 обхваща попадат Приоритет 4, Приоритет 5 и Приоритет 6.

1.2.4. **Приоритет 4. По-добро управление на отпадъците.**

Мерките по приоритет 4 са както следва:

Мярка 4.1: Разделно събиране и сметоизвозване;

Мярка 4.2: Изграждане на площадка за сепариране, третиране /рециклиране/ на отпадъци.

<u>Отчетен напредък по Приоритет 4 за периода 2022 -2024 година:</u>

Изпълнени

Проект BG16M1OP002-2.010-0035 „Закриване и рекултивация на депо за битови отпадъци на територията на община Елена“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда“ и със средства от общинския бюджет. Основната дейност по проекта е рекултивация на общинско депо за неопасни битови отпадъци, намиращо се на 450 м

северозападно от строителните граници на Елена. Основната задача е постигане възстановяването компонентите на околната среда. Общата стойност на БФП е в размер на 1 487 513.61 лв.

Проект BG16M1OP002-2.009-0020 „От компостиране към нулеви отпадъци – въвеждане на добри практики за превенция генериране на битови отпадъци чрез обучения за компостиране и създаване на обществен екологичен център на община Елена“ по процедура BG16M1OP002-2.009 Изпълнение на демонстрационни проекти в областта на управлението на отпадъците с източник на финансиране ЕФРР по Оперативна програма „Околна среда“. БФП е в размер на 301 906,53 лв. Проектът е с фокус предотвратяване образуването на биоразградими отпадъци в общността и домакинствата. Дейностите по проекта са съобразени с проучената добра практика на град Шамбери, Франция и включват: осъществяване на проучване за нагласите в общността и домакинствата; създаване на Обществен екологичен център и предоставяне на „зелени“ услуги за домашно и обществено компостиране; обучения на лица; предоставяне на 285 съда за компостиране в домакинства, 10 съда в 10 къщи за гости и 20 съда в 12 учебни заведения; обособяване на зони за компостиране в града. Проведени са 3 информационни кампании за повишаване на знанията и културата на гражданите за отпадъците.

Създадено е Общинско предприятие „Благоустрояване“ за управление на отпадъците, което е механизирано и обезпечено за обслужване на сметоизвозването и почистването на цялата община. Ежегодно се почистват нерегламентирани сметища и се провеждат кампании по почистване.

През 2022 г. са почистени общо 6 терена с нерегламентирани замърсявания с отпадъци във връзка с предписание № П-11/25.02.2021 г. на РИОСВ – гр. Велико Търново за 2022 г., намиращи се на територията на община Елена – 2 в административния център, 1 в с. Руховци, 1 в с. Марян, 1 в с. Буйновци и 1 в с. Палици.

През 2023 г. са ликвидирани общо 8 нерегламентирани сметища, описани в следната таблица:

№	**Населено място**	**Местоположение/координати**	**Обем**	**Дата на почистване**
1.	с. Средни колиби	В близост до път III 551 м/у селата Гърдевци – Средни колиби, координати 42.910299, 25.752800	30 м^2	31.07.2023 г.
2.	гр. Елена	Слог в близост до Мотополигон, координати 42.906012, 25.871602	50 м^2	31.07.2023 г.
3.	гр. Елена, ул. „Стара планина“	Координати 42.914906, 25.856517	70 м^2	31.07.2023 г.

4.	с. Марян	В близост до път II-53 между с. Марян и с. Беброво, координати, 42.940359, 25.987662	40 м2	31.07.2023 г.
5.	с. Балуци	В близост до път VTR 3132 координати, 42.944715, 25.826641	30 м2	31.07.2023 г.
6.	с. Константин	В близост до път III 408, координати, 42.953393, 26.093119	60м2	31.07.2023 г.
7.	с. Константин	В началото на селото, слог в близост до път VTR II 53, Координати, 42.946945, 26.054804	50 м2	31.07.2023 г.
8.	с. Майско	В края на селото в близост до път VTR II 53, Координати, 42.924268, 26.158492	100 м2	31.07.2023 г.

2024 г. са ликвидирани общо 7 нерегламентирани сметища, описани в следната таблица:

№	**Населено място**	**Местоположение**	**Обем**
1.	гр. Елена	Мотополигон на гр. Елена	50 м^2
2.	с. Палици	В близост до път VTR 1675 след с. Палици на път към с. Каменари	30 м^2
3.	с. Давери	В края на с. Давери на път за с. Марян	40 м2
4.	с. Руховци	В близост до път VTR 3132	30 м2
5.	с. Константин	В близост до път III 408	60м2
6.	с. Константин	В началото на селото, слог в близост до път VTR II 53	50 м2
7.	с. Майско	В края на селото в близост до път VTR II 53	100 м2

Във връзка с приетата политика за управление на отпадъците на регионален принцип и съгласно изискванията на ЗУО е създадено Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Велико Търново, на което Община Елена е партньор. На регионално ниво е изградена площадка за сепариране, третиране (рециклиране) на отпадъци.

Община Елена има сключен Договор № РД.02.11-314/21.04.2023 г. с „Бесткон“ ООД със седалище и адрес на управление гр. Горна Оряховица, притежаващ документ издаден по реда на чл. 35 от Закона за управление на отпадъците за събирането, оползотворяването

и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на Община Елена.

Община Елена има сключен Договор за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки с „ЕКОПАРТНЪРС“АД. Към момента системата е изградена от 26 броя точки в гр. Елена.

За едрогабаритните отпадъци Община Елена има сключен меморандум за сътрудничество с „Кроношпан България“ ЕООД, като в двора на общинското предприятие „Благоустрояване“ има поставен контейнер, а „Евротекс“ ЕООД организира система за разделно събиране на битови отпадъци от облекла и текстилни материали на територията на Община Елена, като има поставен контейнер в близост до ДГ „Радост“.

За масово разпространените отпадъци – Излезли от употреба гуми, Излязло от употреба електронно и електрическо оборудван и Негодни за употреба батерии и акумулатори, община Елена има сключени договори с фирми по оползотворяване на масово разпространени отпадъци. В двора на общинското предприятие „Благоустрояване“ има отредени площадки за тези видове отпадъци.

Инвестиции в съоръжения за разделно събиране на отпадъци.

Изготвено е прединвестиционно проучване (ПИП) за изграждане на Център за разделно събиране и подготовка за повторна употреба, поправка на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци от бита с цел изпълнение на целите за рециклиране и оптимизиране на разходите за депониране чрез отклоняване на депонирането на отпадъци от пластмаса, хартия, картон, метали, строителни отпадъци от домакинствата и ЕГО.

Изготвено е прединвестиционно проучване за изграждане на инсталация за аеробно реакторно третиране на зелени и хранителни отпадъци от домакинства, търговски обекти и други обекти с цел изпълнение на целите за рециклиране и оптимизиране на разходите за депониране.

1.2.5. **Приоритет 5. Опазване на водите и почвите.**

Приоритетът съдържа следните мерки:

Мярка 5.1: Водоснабдяване и пречистване на отпадните води

<u>Отчетен напредък по Приоритет 5</u>

В изпълнение

От 07.06.2023 г. е в изпълнение проект BG06RDNP001-7.021-0035 „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с. Константин и с. Майско, община Елена. Проекта е на стойност 2 862 492.97 лв.
По проекта се извърши реконструкция на вътрешната водопроводна мрежа на с. Майско и с. Константин. Целта е да се подобри качеството на водата, да се намалят загубите и да

се създадат предпоставки за развитие на икономическия живот и бизнес. С предвидените инвестиционни мерки, освен намаляване на загубите на питейна вода, ще се осигури снабдяване на населението с много добро по качество и количество питейна вода. Реконструкцията на водопроводната мрежа в двете села ще подобри екологичната обстановка, условията на бит и отдих на населението, както и смекчаване на тенденцията за обезлюдяване.

По данни на „ВиК Йовковци“ ООД – Велико Търново за 2023 г. на територията на община Елена е рехабилитирана 588 м. водопроводна мрежа. Извършени са инвестиции с цел подобряване на водоснабдяването на стойност 85 хил. лева собствени средства в публични активи.

През 2024 г. се извърши и реконструкция на водопроводна мрежа с дължина 3325,80 м. на улица „Разпоповци“ в град Елена.

По данни на „ВиК Йовковци“ ООД – Велико Търново за 2024 г. на територията на община Елена е рехабилитирана 913 м. водопроводна мрежа. Извършени са инвестиции с цел подобряване на водоснабдяването на стойност 98 хил. лева собствени средства в публични активи.

За сметка на общински бюджет е извършено почистване от наноси и растителност на речното корито на река Еленска. Превантивно са почистени общо 7 участъка на р. Еленска в централна градска част, 1 участък в индустриална зона на гр. Елена и 1 участък в урбанизираната територия на с. Беброво, река Бебровска.

Ежегодно във връзка с кампанията „Да изчистим България“ се организират почиствания по реките в населените места.

Мярка 5.2: Бедствия и свлачища

Не е отчетен напредък.

1.2.6. **Приоритет 6. Облагородяване на населените места.**

Мярка 6.1: Публични сгради;

<u>Отчетен напредък по Приоритет 6</u>

Изпълнен

Извършен е ремонт на покрива на читалището в село Костел.

В изпълнение:

Проект BG-RRP-4.020-0026 „Внедряване на мерки за енергийна ефективност и осигуряване на достъпност в сградата на общинска администрация Елена“ на стойност 2 252 594,80 лв., от които БФП в размер на 1 999 994,80 лв. Проектната инвестиция включва цялостна реализация на предвидените в изготвения доклад за енергийна ефективност мерки, свързани с топлоизолация на стени и таванска плоча, както и на под над външен въздух, подмяна на дограма, изграждане на котелно с гориво на пелети и

нова отоплителна инсталация на сградата, изграждане на термопомпена система за охлаждане, подмяна на помпи и вентилатори, изграждане на вентилационна инсталация с рекуперация, подмяна на осветлението, фотоволтаична инсталация за собствени нужди.

Мярка 6.2: Жилищни сгради;

Не е отчетен напредък.

Подадени са 4 броя Заявления по НПВУ през 2023 г. за енергийна ефективност на жилищни сгради, от които няма одобрени за финансиране.

Мярка 6.3: Градска среда и населени места.

Изпълнен

Проект BG06RDNP0001-7.001-0134-C03 „Реконструкция и рехабилитация на ул. „Възрожденска“ и тротоари към съществуващи улици в гр. Елена“ на обща стойност: 582 930,23 лв., от които БФП в размер на 580 142,13 лв. Модернизирането на транспортната инфраструктура представлява ключов елемент за увеличаване на мобилността и достъпността на хората и стоките в подкрепа на икономическото развитие. Реконструкция и рехабилитация на ул. "Възрожденска" и тротоари към съществуващи улици в гр. Елена е предпоставка за нейното икономическо и социално развитие.
Проектното предложение обхваща реконструкция и рехабилитация на ул. "Възрожденска" и тротоари към съществуващи улици в общинския център-гр. Елена. За период от 3 години – продължителността на проекта, са подменени съществуващи бордюри и е изградена нова тротоарна настилка от бетонови плочи на тротоари към 24 улици в общинския център с обща дължина 5,82 км.
Извършен е ремонт и благоустрояване на централен градски площад и на съществуваща довеждаща и отвеждаща алейна мрежа до парк „Калето“. Проектът е на стойност 620 000 лв., които са отпуснати с постановление на Министерски съвет. Възстановени са настилките на площада, изградено е ново осветление и т. нар. сух фонтан, както и ново парково оборудване. Целта на инвестиционното намерение е осигуряване на устойчив и динамичен градски център с подобрени качества на живот и обновена социална среда. Общата площ на благоустроената територия е 4053 кв.м.

През 2022 г. са обновени детски площадки в гр. Елена и в по-големите села на територията на общината. Инвестицията е на стойност 30 000 лв., които са осигурени от общинския бюджет.

По Национална кампания „За чиста околна среда“ през 2023 г. са облагородени и обновени общински площи в селата Илаков рът и с. Каменари. Всеки от проектите е на стойност от 15 000 лв., с които са почистени пространствата и са обособени кътове за отдих. Почистен, облагороден и обновен е „Дендрариум“, находящ се в гр. Елена. През 2024 г. се изпълниха 3 проекта в селата Дрента, Тодювци и Яковци, като са създадени

кътове за отдих с изградени беседки, маси за пикник, кошчета. Общо подкрепена зелена инфраструктура 15 935 кв. м.

Извършен е ремонт на подпорна стена на ул. „П. Ю. Тодоров“ в гр. Елена.

В изпълнение :

Проект BG-RRP-4.028-0058: „Модернизация на системите за улично осветление в населените места в община Елена. Предвидена е подмяна на осветлението, като по този начин се осигурят стойности на качествените показатели на сегашната улична осветителна уредба. В същото време, съобразно стандарта за улично осветление, стремежът е да се избегнат ситуации, в които има преосветяване или недостатъчно осветление. Едновременно с това, целта е да се реализира и икономия на електроенергия, в резултат на по-ниско инсталираните мощности. Обхванати населени места: гр. Елена, с. Майско, с. Константин, с. Палици, с. Бойковци, с. Руховци, с. Марян, с. Илаков рът, с. Дрента, с. Гърдевци, с. Буйновци, с. Мийковци, с. Чакали, с. Средни Колиби, с. Тодювци, с. Яковци, с. Костел, с. Каменари, с. Беброво, с. Блъсковци.

Проект № BG06RDNP001-19.701-0003 „Доставка и монтаж на обществена самопочистваща се автоматична тоалетна в гр. Елена на стойност 144 000,00 лв. по Програма за развитие на селските райони.

Стратегическа цел 3: По-добра грижа за хората и развитие на човешкия и социалния капитал

1.2.7. **Приоритет 7. Интегрирано Взаимодействие и повишаване качеството на социалните и здравните услуги.**

<u>Отчетен напредък по Приоритет 7</u>

В приоритет 7 са заложени следните мерки:

Мярка 7.1: Модернизация на материалната база за предоставяне на здравни и социални услуги;

Изпълнени:

През 2022 г. Община Елена придоби собствеността на сградата, в която се помещава съществуващия хоспис в гр. Елена. Средствата за сделката са от общинския бюджет.

През 2023 г. приключи ремонт на детската ясла в гр. Елена. Енергийната реконструкция на сградата включи външно саниране, полагане на цветна силикатна мазилка и топлинна изолация на покрива.

За нуждите на Домашния социален патронаж е закупен нов автомобил за разнос на храна с общ бюджет 35 800 лв. по проект „Патронажна мобилност за доставка на обяд в община Елена“ по целева програма „Патронажна мобилност за доставка на топъл обяд“, финансиран от Фонд „Социална закрила“ към Министерството на труда и социалната

политика. Извършено е обследване за енергийна ефективност на сградата и е изготвен доклад.

Извършен е основен ремонт за прилагане на енергийна ефективност на Центъра за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – с. Илаков рът № 63, със собствени средства и средства на Община Елена. Закупен е нов автомобил, пригоден за планински пътища за нуждите на центъра, с цел подобряване на социалните услуги.

Мярка 7.2: Внедряване на нови социални и здравни услуги.

Изпълнени са следните проекти:

BG05M9OP001-6.004-0066 Патронажна грижа + в община Елена на стойност 91 107,88 лв.

BG05M9OP001-2.119-0052 Патронажна грижа + в община Елена на стойност 47 244,96 лв.

BG05M9OP001-6.002-0063 Патронажна грижа + в община Елена на стойност 175 966,71 лв.

И по трите реализирани проекта за анализирания период са предоставяни интегрирани социално-здравни услуги за лица с увреждания и лица в риск. С реализацията на тази дейност се цели подобряване на качеството на живот и възможностите за социално включване на хората с увреждания и възрастните хора, чрез осигуряване на мрежа от услуги в домашна среда и изграждане на подходящ (материален и кадрови) капацитет за предоставянето им.

BG05SFPR002-2.001-0155 „Грижа в дома в община Елена“ проекта надгражда реализираните дейности и постигнати резултати по проект „Патронажна грижа + в Община Елена“, като е добавен нов компонент: осигуряване на супервизия и обучения на служителите, предоставящи почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда. Проведе се въвеждащо и надграждащи обучения, както и 5 супервизии за повишаване знанията и практическите умения на социалните асистенти, медицинските сестри, психолога и сътрудник социални дейности. Чрез супервизията професионално и методически се подкрепи персонала, с оглед изпълнение на целите на услугата и постигане на по- високо качество, а също така и изграждане на модел за обективно и емоционално устойчиво професионално поведение, снемане на напрежението и професионалния стрес.

BG05SFPR002-2.002-0078 „Укрепване капацитета на служителите от общинска администрация Елена, ангажирани в сферата на социалните услуги“. Дейностите са насочени към повишаване на общинския капацитет в областта на социалните дейности и политика, за предоставяне на качествени и ефективни социални и интегрирани здравно-социални услуги и подобряване качеството на живот на уязвимите групи от населението на община Елена. Стойността на проекта е 35 009,32 лв.

В изпълнение:

BG05SFPR003-1.001-0107 „Топъл обяд в община Елена“. Чрез настоящия проект се осигурява топъл обяд на лица живеещи в бедност на територията на община Елена - лица и семейства без доходи, лица обект на социално подпомагане, лица с увреждания с ниски доходи, лица с установена нужда от ежедневна допълнителна подкрепа
Осигурена е подкрепа за задоволяване на базовата нужда от храна на хората, които са в затруднена и уязвима ситуация, в затруднено или невъзможно самообслужване, самотни лица, възрастни пенсионери с ниски доходи т.е. най-нуждаещите се лица. Стойността на проекта е 54 621,50 лв.
През 2023 г. с избирането на първия здравен специалист се постави началото на насърчаването на обезпечаване с кадри в областта на здравните грижи. Средствата за обучение са осигурени от бюджета на Община Елена.

1.2.8. **Приоритет 8. Създаване на по-привлекателна среда за учене и спорт.**

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 8 са насочени към подобряване качеството на образователния процес чрез инвестиции в образователна инфраструктура, създаване на условия за професионална подготовка и личностно развитие на учениците, и по-високо качество на образователния процес. Създаване на условия за развитие на спорт.

<u>Отчетен напредък по Приоритет 8:</u>

Мярка 8.1: Модернизиране на образователните институции;

Изпълнени:

По проект „Подкрепа за приобщаващо образование“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2022 г. се осъществи обновяване на кабинет за ресурсно подпомагане на ученици със специални образователни потребности в СУ „Иван Момчилов“, гр. Елена. Той е оборудван с нови мебели, лаптоп, принтер и мултимедиен проектор. Обособени са кътове за обучение и игра.

В същото училище е обновен и кабинетът по Физика и астрономия.

През 2022 г. в ДГ „Радост“ - гр. Елена, е закупено оборудване на обща стойност 11 990 лв. Финансирането е по капиталов разход и от преходен остатък от бюджета на учреждението. Монтирани са 4 броя интерактивни дъски с мултимедийни проектори.

Обновени са съоръженията в дворното пространство на детска градина „Щастливо детство“ в с. Константин. Инвестицията е на стойност 6 203 лв. Извършен е ремонт на спортен терен и съблекални на стадиона в село Константин. Доставени и монтирани са детски съоръжения в ДГ „Мир“ с. Каменари на стойност 11 250,00 лв.

По програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки и физкултурни салони за държавни и общински училища е извършен ремонт на 4000 кв. м. спортна площадка към СУ „Иван Момчилов“ в град Елена на стойност 126 612.00 лв.
През 2023 г. приключи ремонтът на ОУ „Отец Паисий“- с. Майско по Програма за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища 2020 – 2022, по която се извърши пристрояване на 3 класни стаи общо 100 кв. м. и 600 кв. м. спортен салон. Цялостно е извършен ремонт за енергийна ефективност на сградата и подменена отоплителната система. Стойността на извършените разходи възлиза на 1 983 882 лв.

В изпълнение:

BG-RRP-1.015-2104 Изграждане на STEM център в НУ „Иларион Макариополски“-гр. Елена – стойност на проекта: 181 749,04 лв.

BG-RRP-1.015-2166 Концепция за изграждане на STEM среда в ОУ „Христо Ботев“- с. Беброво, на стойност 60 206,24 лв.

BG-RRP-1.015-0756 Изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични оборудване и свързани класни стаи в ОУ „Отец Паисий“- с. Майско за 181 737,08 лв.

BG-RRP-1.015-0188 Изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични оборудване и свързани класни стаи в Обединено училище „Отец Паисий“ – с. Константин, на стойност 181 645,06 лв.

BG-RRP-1.015-0825 Изграждане на училищна STEM среда и високотехнологични класни стаи в СУ „Иван Николов Момчилов“-гр. Елена.

В Детска градина „Щастливо детство“-с. Константин е извършен текущ ремонт на занималня, фоае и стълбище към втори етаж, като са извършени строително-монтажни дейности за сметка бюджета на учреждението. В детска градина „Приказен свят“ в село Майско е ремонтиран изцяло и оборудван кухненски блок.

Мярка 8.2: Младежки дейности и личностно развитие;

Изпълнени:

BG05M9OP001-2.004-0015-C08 „Услуги за ранно детско развитие в община Елена“. Дейностите по проекта включват: индивидуална педагогическа подкрепа на деца с увреждания, с цел успешна интеграция в училищна среда.

Ежегодно се провежда лятна занималня напълно безплатно за родителите на бъдещите първокласници. Децата се обучават от педагози и се забавляват на открито през летните месеци. Ежедневно им е осигурена закуска и обяд, както и учебни помагала и консумативи.
През 2023 година учебните заведения на територията на Елена са работили по проект BG05M20P001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на

кризи“. По Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР) 2014-2020 г., съфинансирана от ЕС чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове, с конкретен бенефициент- Министерство на образованието и науката. Основна цел на проекта е да не се допусне прекъсване на образователния процес и приобщаващото образование в условията на кризи, да се осигурят условия за ефективност на образованието, да се противодейства на риска от отпадане в ситуация на обучение от разстояние.

Специфичните цели са:
- Подобряване на условията и осигуряване на равен достъп за обучение от разстояние в електронна среда;
- Създаване на условия за усъвършенстване на цифровите умения на преподавателите за по-ефективна работа във виртуална среда и насърчаване използването на иновативни методи на преподаване и учене;
- Насърчаване на мотивацията на родителите за по-активно включване в образователния процес от разстояние в електронна среда с цел подпомагане на учениците в семейната среда.

По проект № BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, съфинансирана от ЕС чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове, с конкретен бенефициент- Министерство на образованието и науката са работили училищата на територията на общината. Основната цел на проекта е въвеждането и поддържането в национален мащаб и популяризирането на референтен модел за насърчаване на придобиването на по-голяма цифрова компетентност и въвеждането на системен и комплексен институционален подход на МОН за интегриране на образователните технологии, както и за насърчаване и мотивация за тяхното използване. С проекта се цели отварянето на образованието и образователните институции към дигиталните технологии чрез внедряването на нови решения за по-добро персонализирано обучение, което да позволи на учителите да предприемат мерки с по-точни и ефективни подходи към всеки отделен учащ и повишаване на мотивацията чрез насърчаване на самостоятелното обучение и самооценка, включително извън класната стая.

С ПМС №46 от 19.03.2020 на Министерски съвет, от МОН чрез бюджета на Общината ежегодно се предоставят средства за физическа активност, спорт и спортно-туристически дейности на всички детски градини и училища на територията на община Елена.

В изпълнение

Детска градина „Радост“- гр. Елена и Детска градина „Приказен свят“ – с. Майско са одобрени за участие в проект №BG05SFPR001-1.003-0001 „Силен старт“. Целта на проекта е насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на децата, за трайното им приобщаване в училищното образование и подобряване на образователните им резултати. Подобряване приобщаващия характер на предучилищното образование с фокус върху децата от уязвими групи, за намаляване на не обхванатите и отпаднали от

образование деца в задължителна училищна възраст. Повишаване на капацитета на институциите в системата на предучилищното образование за осъществяване на приобщаващо образование, в. т.ч. чрез квалификация на педагогическите специалисти и на непедагогическия персонал. Изграждане на подкрепяща общност за формиране на положителни нагласи и мотивация на родителите към образованието за пълноценно приобщаване на децата им в предучилищно образование.

В НУ „Иларион Макариополски“ – гр. Елена, ОУ „Отец Паисий“ – с. Майско и ОУ „Отец Паисий“- с. Константин продължава работата по проект „Успех за теб“, като се предвиждат допълнителни обучения за обща подкрепа за достъп и трайно приобщаване в училищното образование на учениците, както и интензивна работа с родители на ученици от уязвими групи за повишаване на гражданските и социалните им компетенции по отношение на развитието и възпитанието на децата им.

От Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни се проведоха множество информационни кампании, по теми засягащи подрастващите, с цел информираност и превенция. Празнично се отбеляза Денят на Европа. През 2024 година се проведоха 18 събития, насърчаващи физическата активност сред младежите.

Мярка 8.3: Условия за физическа активност и отдих.

На четири от детските площадки в общинския център са монтирани общо 12 бр. съоръжения на стойност 39 732,00 лв. с произход субсидия РБ.

1.2.9. **Приоритет 9. Развитие на културните дейности и съхранение на местните традиции и обичаи.**

<u>Отчетен напредък по Приоритет 9:</u>

Мерките по приоритета са:

Мярка 9.1: Културна инфраструктура;

Мярка 9.2: Културен обмен и сътрудничество.

Изпълнени

Проект BG06RDNP001-19.238-0002 Реконструкция лятно кино-гр. Елена. Извършена е реконструкция на съществуващо лятно кино, като са предвидени и изпълнени следните дейности:
- поставяне на 324 бр. посетителски седалки, монтирани на метална конструкция;
- коригиране профила на трибуните и полагане на нова армирана бетонова настилка;
- ремонт на съществуваща ограда;
- изграждане на прожекционна кабина;
- ремонт на съществуваща сграда - билетна каса;

- ремонт на съществуваща сграда - тоалетни и съблекални;
- цялостно осветление на съоръжението;
- ремонт на зрително поле.

Стойност на проекта: 295 867.56 лв., от които 90% финансиране от Европейския съюз и 10% Национално финансиране.

Извършени са ремонти на покрив на сграда на кметство и читалище в с. Средни колиби. Ремонт на сградите на читалищата в селата Беброво и Константин, ремонт на читалището на ул. „Разпоповци“ и сградата и „Синдикален дом“ в гр. Елена.

Изпълнен е проект по НП „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в ЦПЛР“- „В ритъма на танца“ на стойност 23 546,00 лв., изцяло финансирана от МОН.

През 2024 година заедно с „МИГ общини Елена и Златарица“ община Елена сключи два нови договора по подмярка 7.6. „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“. Проект BG06RDNP001-19.328-0008 „Обогатяване на празничния календар в община Елена“ с БФП 49 356,46 лв. Втория проект е в изпълнение.

Проект BG06RDNP001-19.328-0002 „В търсене на изгубените корени“ на стойност 35 660,00 лв. с частен бенефициент.

В изпълнение

Проект BG06RDNP001-19.328-0010 „Закупуване на народни носии за Народно читалище „Съгласие-2014“-с. Блъсковци с БФП 13 890,00 лв.

Проект BG06RDNP001-19-328.0006 „Съхраняваме традициите с фолклорните носии от моя роден край“ на обща стойност 29 858,14 лв.,

1.2.10. **Приоритет 10. Подобряване на местното самоуправление.**

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 10 са насочени към повишаване на административния капацитет на общинската администрация, развитие на социалния капитал и изграждане на публично- частни партньорства.

Мярка.10.1: Повишаване капацитета на управление на общинската администрация;
Мярка.10.2: Партньорство и развитие на социалния капитал.

Отчетен напредък

Изпълнен

Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група общини Елена и Златарица“ изпълни проект BG06RDNP001-19.610-0049 по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“, по която се разработи стратегия за ВОМР за новия програмен период 2024-2029 г. на стойност 47 638.00 лв.

В процес на изпълнение

В процес на реализация са усилията за дигитализация на вътрешния документооборот, чрез внедрения софтуер за е-управление, с цел осигуряване на лесен и достъпен интегриран подход за комуникация на гражданите и бизнеса с Общината и прилежащите структури.

В резултат на реализираните присъединявания към Единния модел за централизирано заявяване и предоставяне на електронни административни услуги чрез електронни форми (е-форми) и Средата за електронни плащания, Община Елена предоставя възможност за заявяване от гражданите и бизнеса на 160 електронни административни услуги, достъпни през Единния портал за достъп до електронни административни услуги, на уеб адрес https://egov.bg

Община Елена е свързана към Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ), посредством дейности, включващи: изпращане и/или получаване и съхраняване на електронни документи за/от публични органи, физически и юридически лица. Платформата е достъпна на уеб адрес https://edelivery.egov.bg.

Предоставят се услуги, относно издаване на удостоверения, за които администрациите използват справки от регистри, като съдържащите се в тях данни се извличат автоматизирано по електронен път, посредством средата за междурегистров обмен RegiX. Реализирана е възможността за автоматизирано подаване и обслужване на заявки за административни услуги по електронен път, с осигурена опция за потребители на информация, касаеща автоматично извличане на данни от основни регистри.

Предвид разпоредбата на чл.23, ал. 3 от Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги е създадена необходимата организация за поддържане в актуално състояние на информацията в ИИСДА, за таксите и сроковете за предоставяните услуги, както и начините на заплащане и начините на получаване за всяка услуга.

През 2024 г. част от общинска администрация Елена премина вътрешно обучение, във връзка с изпълнение на задълженията по Наредба за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност. 25 служителя преминаха обучение по дигитална компетентност. Трима служители преминаха обучение, във връзка с „Актуалните моменти в правилата на обществените поръчки“. Двама служители бяха обучени, във връзка с „Промените в ППЗОП- предизвикателства и решения“. Един служител е преминал обучение по „Протокол и етикет“.

За поредна година в община Елена се проведе пленера по проект „Култура във вечността“ в партньорство с община Меджидия, Румъния, по линия на проект, финансиран по програма за трансгранично сътрудничество „Intered V-A Румъния- България 2014-2020г.“.

В отговор на отправена покана за съвместно партньорство от „Сдружение Еленски Бут“, Община Елена определи свой представител.

II. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПИРО

Визията за развитието на община Елена дава характеристики за специфичния потенциал на общината и насоките за бъдещото ѝ развитие. За постигане на желания облик, в ПИРО са заложени 3 стратегически цели и 10 приоритета, които са в пряка корелация с конкретната стратегическа цел, и допринасят чрез комплекс от мерки за нейното постигане.

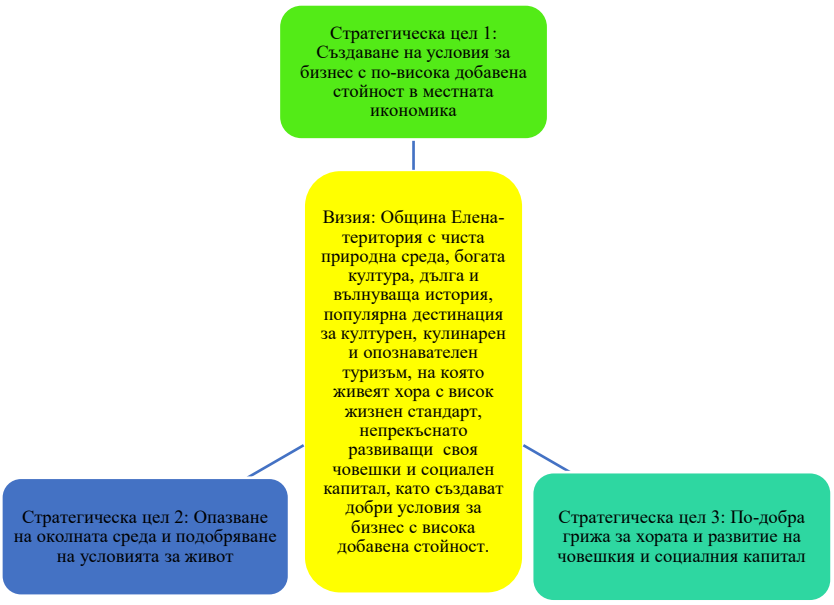

Фигура 3 Стратегическа част на ПИРО.

Стратегическата част на ПИРО е фокусирана и конкретна. Ясно показва избраната посока за развитие на общината и сферите, към които приоритетно да бъдат насочени усилията и основната част от инвестициите. Именно поради тази причина са набелязани ограничен брой ключови приоритети, които отразяват избрания фокус и специфика за развитие. Целта е да се постигне концентрация и осезаем ефект на база на конкретните потенциали и местни специфики, а не да се формулират твърде общи и универсални цели и приоритети.

Целите и приоритетите на ПИРО на община Елена са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива, в т.ч. Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен централен район, Националната програма за развитие България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие, както и с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027г., като са обвързани с постигането на конкретни резултати за територията. Стратегическите цели отразяват местните потенциали за развитие и се съсредоточават върху решаването на конкретните проблеми на община Елена.

2.1. Оценка на техническото изпълнение на ПИРО

Първата стъпка за оценката на ПИРО Елена е да се направи стойностен анализ на техническото изпълнение на заложените приоритети, с които целите се конкретизират и най-вече на мерките и дейностите, имащи основополагаща роля за изпълнението на цялата програма за реализацията на Плана. За целта в настоящата Междинна оценка е направена съпоставка между броя изпълнени мерки и дейности за периода 2022 – 2024г. и първоначално заложените. Резултатите от този анализ са представени на следващата фигура:

Фигура 4. Дял на изпълнените проектни идеи, спрямо заложените в ПИРО на Община Елена

В ПИРО на Община Елена за периода 2021-2027 г. са заложени общо 67 проектни идеи в 22 мерки, разпределени в рамките на трите стратегически цели и десетте приоритета. В междинния период на изпълнение се отчитат извършени дейности и технически напредък в изпълнението на всички планирани мерки, които се състоят от групи проекти, както и инициативи на общината, които са изпълнени или в изпълнение, но не са заложени в програмата за реализация.

При техническия напредък са взети предвид и такива дейности, които нямат финансово измерение – разходвани средства през плановия период, но въпреки това са реализирани с усилия на Общинската администрация и целенасочени действия за изпълнението на заложената цел.

Ефективността на техническото изпълнение на ПИРО на Община Елена за периода 2022-2024 г. е 64,27 %. Изчислението е направено на база заложените целеви стойности в матрицата на индикаторите за наблюдение и оценка, и изпълнените проекти с натрупване, за тригодишния наблюдаван период, включително извършени дейности на обекти, които са релевантни на такива в програмата за реализация на Плана.

Изпълнението се оценява като много добро, изхождайки от факта, че оценката е изготвена към средата на периода и имайки предвид нестабилната политическа и икономическа обстановка в страната.

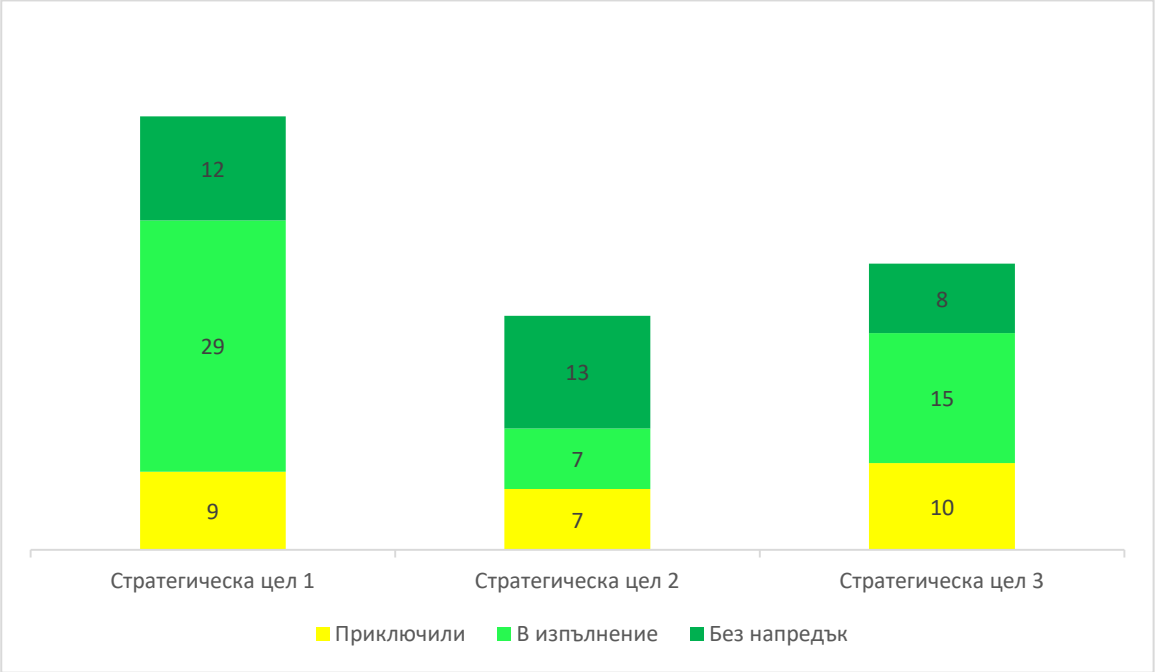

Фигура 5. Изпълнение по стратегически цели и категории проекти/инициативи

Освен анализа на общата реализация на всички мерки спрямо планираните, за целите на Оценката на изпълнението на ПИРО на Община Елена е направена и съпоставка с отчетено изпълнение за всяка една стратегическа цел, респективно приоритети, за да се направи подробен анализ на силните и слабите моменти в изпълнението на заложените цели.

Напредък по Стратегическа цел 1. Създаване на условия за бизнес с по- висока добавена стойност в местната икономика

Изпълнението на Стратегическа цел 1 се постига чрез три приоритета: Приоритет 1. Насърчаване към инвестиции в производствени дейности и подпомагане на предприемачеството. 2. Развитие на интегриран туристически продукт. Приоритет 3: Подобряване състоянието на пътната инфраструктура и свързаност.

Приоритет 1.

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 1 са насочени основно към използване на ключови фактори и съществуващи ресурси на територията, за развитие на жизнеспособна икономика, основана на биологично земеделие и развитие на преработваща промишленост.

В Приоритет 1 са включени 2 мерки:

Мярка 1.1. Ресурсна и енергийна ефективност в предприятията.

Мярка 1.2. Подпомагане на предприемачеството и привличане на външни инвеститори

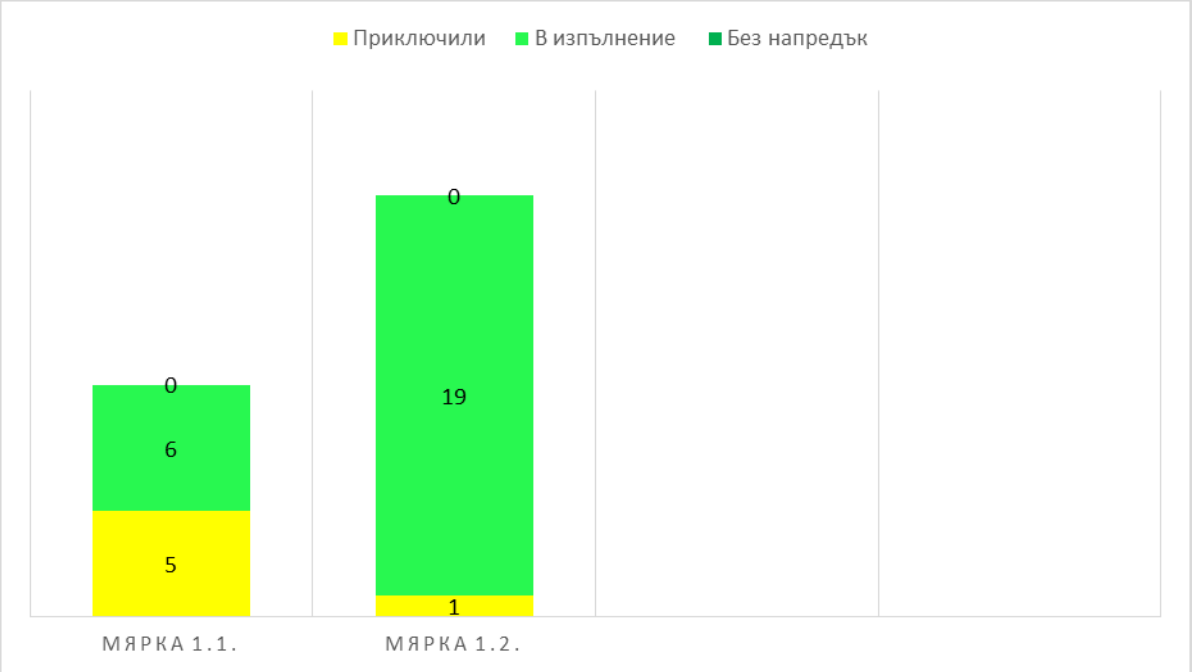

Фигура 6. Технически напредък на проектите в Приоритет 1

Констатации: В обхвата на мерките са обособени 4 групи проектни идеи:

-Насърчаване за преход към кръгова икономика;

-Инвестиции в ресурсна и/или енергийна ефективност в предприятията;

-Подпомагане на земеделски стопани;

-Подкрепа за стартиращи предприятия и външни инвеститори.

В изпълнение на дейностите по Мярка 1.1: Насърчаване за преход към кръгова икономика със средства по Програма за развитие на селските райони са подкрепени общо десет частни бенефициента. Основно инвестициите са насочени за придобиване на ново технологично оборудване, с цел спестяване на енергия и ресурси.

В изпълнение на проектните предложения по Мярка 1.2: Подпомагане на предприемачеството и привличане на външни инвеститори беше създаден Център за бизнес развитие. Изгради се електронна платформа за реклама на местни производители. В продължение на девет месеца ежедневно се извършваха доставки по кръгови маршрути до различни точки в цялата страна на продукцията, с цел подпомагане на производствените дейности и предприемачеството. Предостави се техническа помощ, консултации и обучения на млади земеделски производители, желаещи да извършват дейност на територията на общината.

Създадено и финансово подкрепено през наблюдавания период беше Общинско предприятие „Благоустрояване“.

Оценка: И двете мерки се осъществяват успешно. Техническото изпълнение е добро, като общо 6 проекта са изпълнени, а 25 са в процес на изпълнение.

Приоритет 2.

Градът, общината и региона са неразривно свързани, и се допълват като исторически и културен контекст, като инфраструктура, и оформят една обща туристическа дестинация.

В Приоритет 2 са включени 3 мерки:

Мярка 2.1. Въвеждане на системен подход в управлението на туризма.

Мярка 2.2. Социализация и популяризиране на културно-историческото наследство.

Мярка 2.3. Туристическа инфраструктура и създаване на атракции.

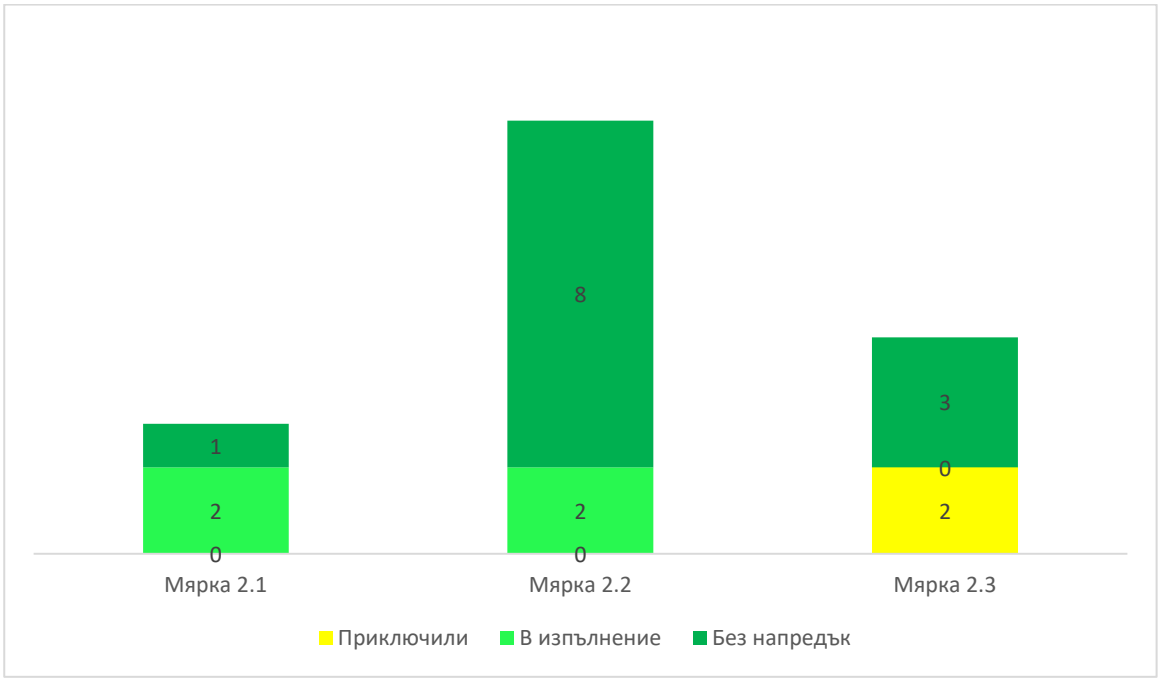

Фигура 7. Технически напредък на проектите в Приоритет 2

Констатации: Необходимо е да се реализират проекти освен за създаване на бранд и марка за качеството, също така и за реставрация, консервация и социализация на недвижими културни ценности, адаптиране на публичната инфраструктура за нови пространства за култура и изкуство. Създаване на качествен културен продукт, нови интерактивни пространства в общински сгради, наследени от миналото. Оползотворяване на потенциала на целия район.

Дигитализация на културното наследство и представяне на музейните експонати интерактивно, в съответствие с интереса, е особено актуална тематична линия през

новия програмен период и тя следва да бъде ефективно оползотворена за надграждане на постигнатите резултати. Във фокуса на приоритета са и проекти в областта на подобряване на маркетинга и рекламата, за популяризиране на културно-историческото наследство.

В обхвата на мерките са обособени 13 групи проектни идеи:

-Стратегия/ програма за развитие на туризма;

-Сътрудничество между заинтересованите страни;

-Териториална марка за качество;

-Подобряване работата на туристическия информационен център;

-Реставрация на недвижими културни ценности в гр. Елена;

-Реконструкция и социализация на старото училище „Иларион Макариополски“;

-Дигитализация на културното наследство;

-Модернизация на музея на Възраждането;

-Възстановяване на войнишки паметник в махала Томбето на ново място в с. Майско;

-Обособяване на ски зона;

-Създаване на посетителски център на еленския бут;

-Модернизиране на съществуваща и изграждане на нова инфраструктура за опознавателен и еко туризъм;

-Създаване на реалистична скулптура „Сребърния елен“.

Оценка: От всички проектни идеи няма реализирани към настоящия етап. Техническото изпълнение е незадоволително, въпреки че два проекта, които не са заложени в Програмата за реализация на ПИРО, но са релевантни по мярка 2.3 са изпълнени. В процес на реализация са 4 проекта.

Приоритет 3.

Приоритет 3 обхваща само една мярка: 3.1. Реконструкция и/ или рехабилитация на общински пътища на територията на община Елена.

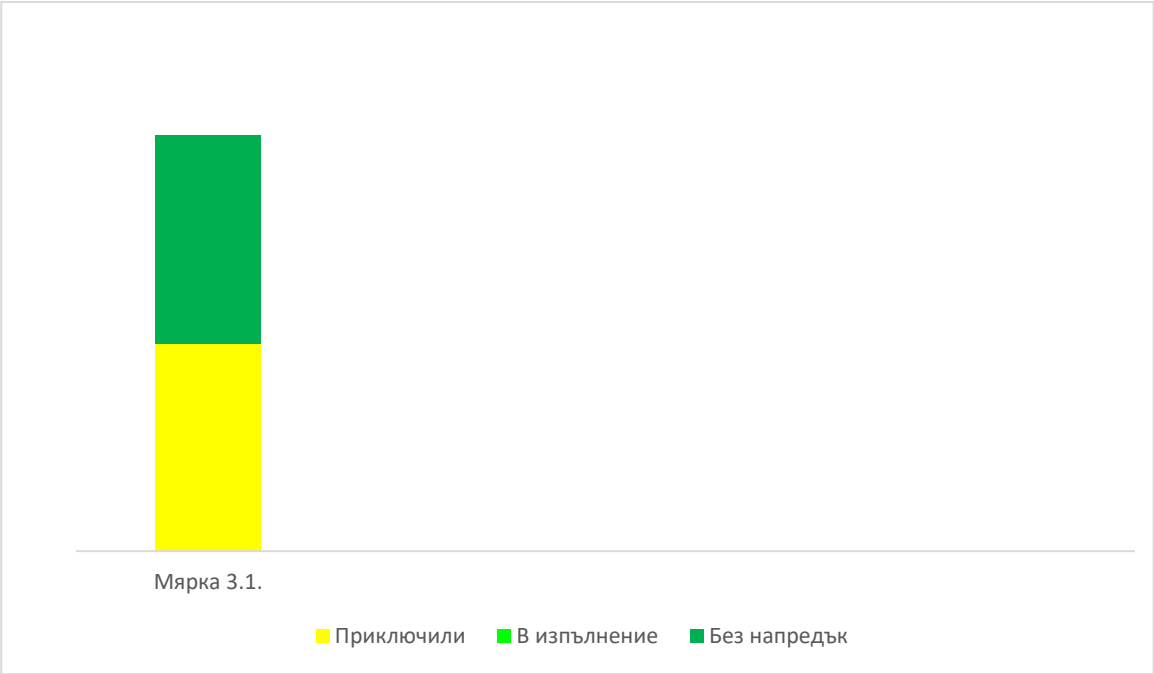

Фигура 8. Технически напредък на проектите в Приоритет 3

Констатации: В община Елена преобладава планински релеф. Няма железопътен и въздушен транспорт. На този етап единствената свързаност е посредством републиканска и общинска сухопътна мрежа с обща дължина 354 км. Близо 76 % са общински пътища (268,74 км.), една от най-дългите сред общинските пътни мрежи в страната, което се дължи на голямата територия и многото населени места. Голяма част от общинските пътища са изградени в началото на 20 век и са в лошо състояние. Ежегодно се извършват планирани и належащи ремонти на пътни участъци от общинската пътна мрежа за подобряване на състоянието на пътната инфраструктура и свързаност, като приоритетно се рехабилитират общински пътища в населени места с повече жители по настоящ и постоянен адрес.

Оценка: Предвид липсата на конкретно описани пътни участъци в Програмата за изпълнение на ПИРО по мярка 3.1, за целите на междинната оценка приемаме, че техническото изпълнение е успешно на 50%.

Приоритет 4.

Приоритет 4 обхваща мярка 4.1. Разделно събиране и сметоизвозване и 4.2. Инвестиции в сепариране и рециклиране на отпадъци.

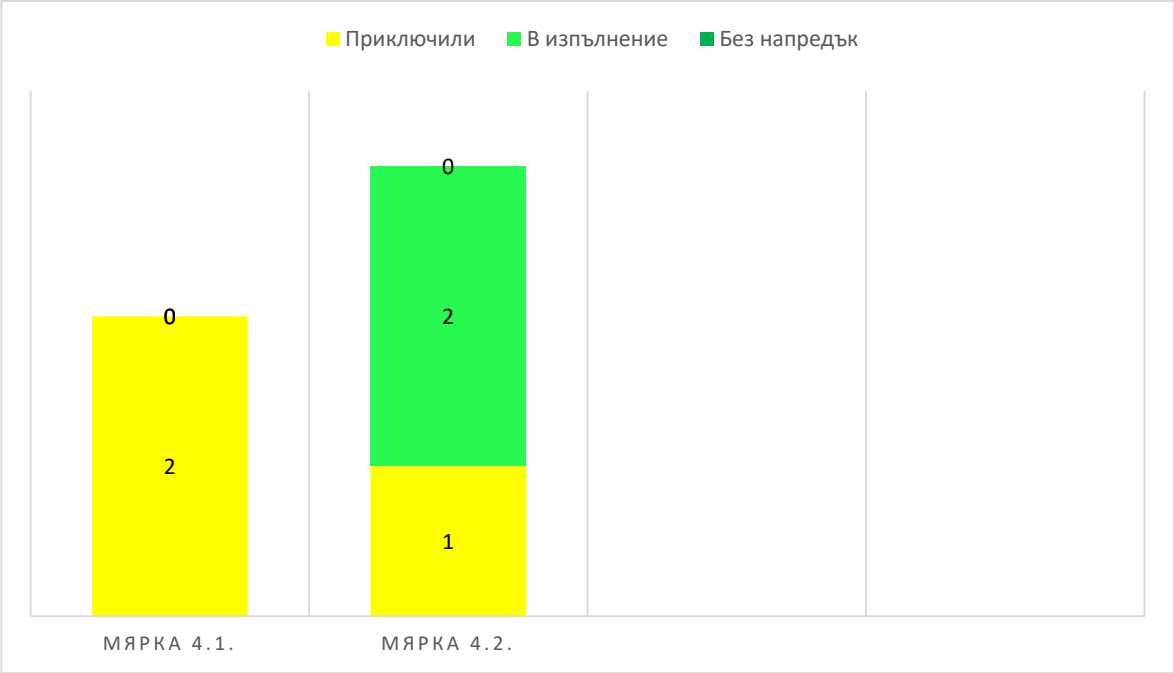

Фигура 9. Технически напредък на проектите в Приоритет 4

Констатации: Всички проектни идеи са изпълнени в отчитания период. Техническото изпълнение е отлично Системно се провеждат акции по почистване на замърсени участъци. Ликвидират се новообразуваните нерегламентирани сметища. Създаденото общинското предприятие за управление на отпадъци е оборудвано с необходимите машини, техника и персонал.

Оценка: 67 % на техническото изпълнение на Приоритет 4 от Програмата за реализация на ПИРО Елена.

Приоритет 5.

Приоритет 5: Опазване на водите и почвите включва Мярка 5.1: Водоснабдяване и пречистване на отпадните води и Мярка 5.2: Бедствия и свлачища.

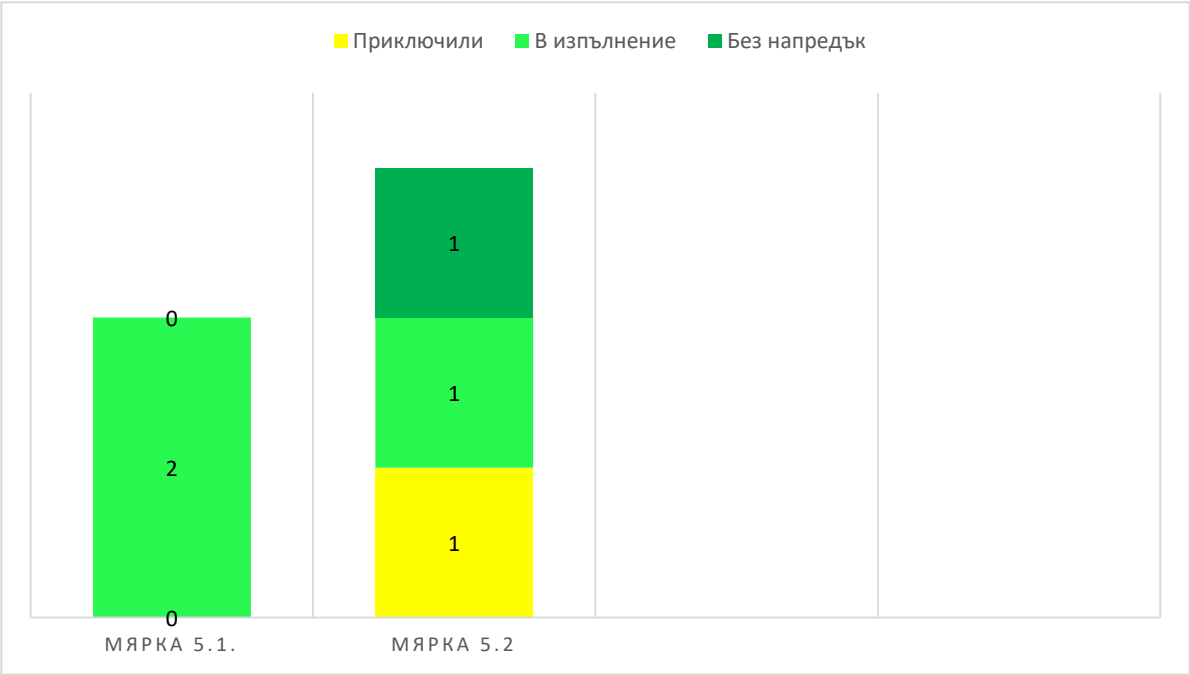

Фигура 10. Технически напредък на проектите в Приоритет 5

Констатации: В изпълнение на проектните идеи от програмата за реализиране на ПИРО, Община Елена полага целенасочено усилия за подобряване водоснабдяването в населените места в общината. Изцяло подменена е водопроводната мрежа на ул. „Разпоповци“, извършена е реконструкция на водопроводната мрежа с. Средни колиби-с. Раювци. В процес на изпълнение е обект : водопроводна мрежа – с. Мийковци. Довеждащ водопровод за с. Буйновци. Продължава изпълнението на проект „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в селата Константин и Майско.“ По програма за развитие на селските райони. Работи се и в изпълнение на проект „Воден цикъл на гр. Елена“, като са направени инвестиции в изграждането на ПСОВ и довеждащ колектор гр. Елена. По мярка 5.2 ежегодно се почистват речните корита на река Еленска и по-големите реки в селата.

Оценка: Спрямо заложените целеви стойности в матрицата за индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО е отчетено 81.16 % на техническото изпълнение на Приоритет 5 от Програмата за реализация на ПИРО Елена.

Приоритет 6.

Приоритет 6: Облагородяване на населените места, обхваща 16 конкретни проектни идеи. Поради ограниченото европейско финансиране през отчетния период и ниската степен на проектна готовност, се наблюдава доста слабо изпълнение на заложените дейности.

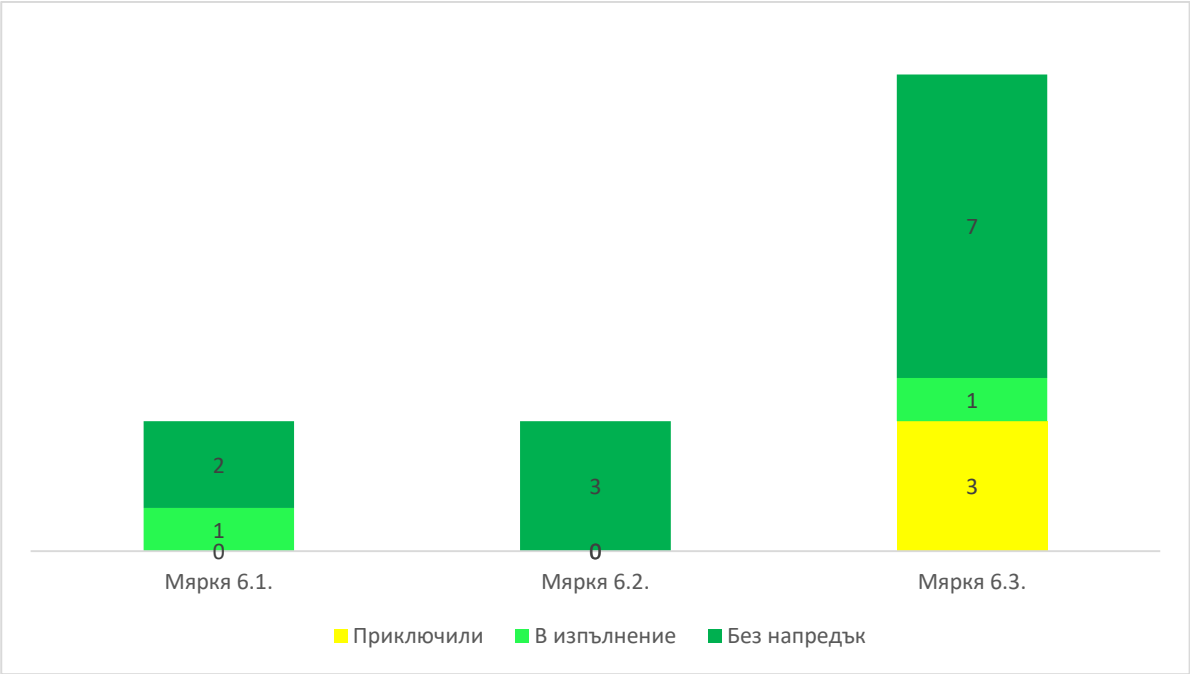

Фигура 11. Технически напредък на проектите в Приоритет 6

Констатации: Необходимо е да се насочат повече усилия в повишаването на активността и информираността сред местните жители за енергийната ефективност, както и откриване на възможности за финансиране на многото сгради, общинска собственост.

Оценка: Техническото изпълнение е 58,10 %, като отчетения напредък се дължи най-вече на благоустрояването на обществени територии. Без никакъв напредък е изпълнението на мярка 6.2, касаеща енергийната ефективност на жилищни сгради, тъй като през отчетния период не са отворени приеми за финансиране от ЕС.

Приоритет 7.

Мярка 7.1. бележи много добро изпълнение, като три от четирите проектни идеи са изпълнени в средата на изпълнение на ПИРО Елена. Придобит е високо проходим автомобил за нуждите на ЦНСТ в село Илаков рът и за Домашен социален патронаж. Извършен е ремонт и енергоефективна реконструкция на ЦНСТПЛУИ в с. Илаков рът.

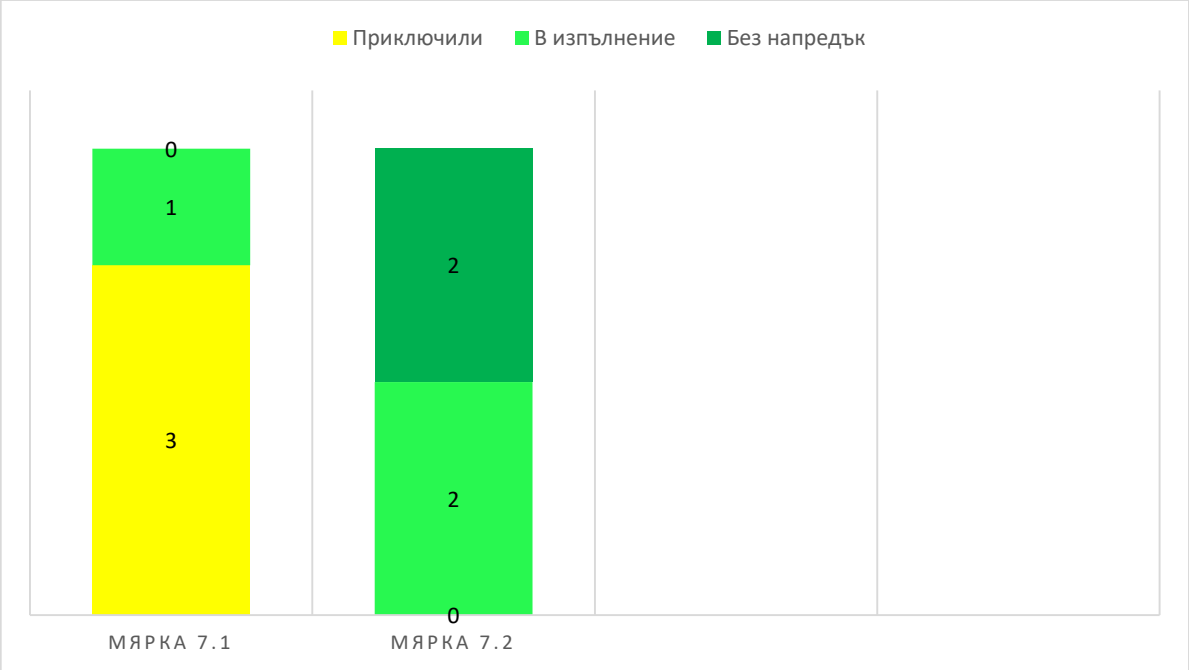

Фигура 12. Технически напредък на проектите в Приоритет 7

За подпомагане на общината по провеждане на политики в областта на здравната профилактика сред населението са назначени трима здравни медиатори, които осъществяват основно следните дейности:

1. Подпомагат достъпа до медицинска помощ на лица от уязвими групи чрез:

а) информиране и разясняване на правата и задълженията на пациента;

б) информиране за здравните дейности, гарантирани от бюджета на Националната здравноосигурителна каса;

в) информиране за медицински услуги извън обхвата на задължителното здравно осигуряване;

г) придружаване до общопрактикуващ лекар и/или друг/и медицински специалист/и;

д) при необходимост оказване на съдействие при изготвяне на необходими документи – за възстановяване на здравноосигурителни права; при настаняване и/или изписване от лечебно заведение; за извършване експертиза на временната неработоспособност, експертиза на вида и степента на увреждане и експертиза на трайно намалената работоспособност; за заплащане от дирекция „Социално подпомагане“ на оказана болнична медицинска помощ за диагностика и лечение; за получаване на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия по Закона за хората с увреждания и др.;

е) оказване на съдействие за закупуване на лекарствени продукти и медицински изделия;

ж) подпомагане дейността по превенция на насилието над медицински специалисти;

2. Осъществяват дейности по промоция на здравето сред уязвими групи чрез:

а) информиране по въпроси, свързани със семейното планиране, сексуалното и репродуктивното здраве;

б) информиране и разясняване на ползата от ваксинопрофилактиката, рисковете от ваксинопредотвратимите инфекциозни заболявания и техните усложнения;

в) информиране за вредите от тютюнопушенето, употребата на алкохол и наркотични вещества;

г) предоставяне на съвети за хигиена и хранене;

3. При необходимост оказват съдействие на общопрактикуващите лекари:

а) за обхващане на включените в пациентския им списък лица с необходимите ваксини за възрастта съгласно Имунизационния календар на Република България и на такива с непълен имунизационен статус;

б) при организирането и провеждането на имунизационни кампании;

в) за осъществяване на профилактични прегледи на включените в пациентския им списък лица;

г) при прилагане на профилактични и противоепидемични мерки при възникване на епидемична ситуация;

д) при изпълнение на програми в областта на здравната профилактика;

4. При необходимост оказват съдействие на лекарите по дентална медицина:

а) за осъществяване на дентални профилактични и лечебни дейности;

б) при изпълнение на профилактични национални и регионални програми в областта на денталната медицина;

5. Оказват съдействие на регионалните здравни инспекции:

а) за обхващане на лица без избран общопрактикуващ лекар с необходимите ваксини за възрастта съгласно Имунизационния календар на Република България и на такива с непълен имунизационен статус;

б) при организирането и провеждането на имунизационни кампании;

в) при прилагане на профилактични и противоепидемични мерки при възникване на епидемична ситуация;

г) при изпълнение на програми в областта на здравната профилактика;

6. Оказват помощ на лица от уязвими групи при взаимодействие с държавни и общински органи и институции във връзка с предоставяне на медицинска помощ, интегрирани здравно-социални услуги и осъществяване на дейности в областта на здравната профилактика.

В отговор на нарастващата нужда от здравни специалисти на територията на община Елена, в съответствие с политиката на общината в областта на здравеопазването, са изготвени Правила за финансово подпомагане, по които към отчетния период има подкрепен кандидат.

Със Заповед № РД.02.05-688 / 27.09.2023 г. на Кмета на Община Елена са утвърдени Правила, с които се определят редът, условията и процедурата за финансово подпомагане на предварителни изследвания и процедури, свързани с лечение на безплодие на семейства и лица, живеещи на семейни начала, с репродуктивни проблеми, с постоянен и настоящ адрес на територията на община Елена със средства, предвидени в бюджета на Общината. Придобита е собствеността на ПИ 27190.501.30 с НТП- комплекс за здравеопазване. Предстои ремонт и изграждане на хоспис.

Към 31.12.2024 година на територията на Община Елена са разкрити и функционират: 8 броя социални услуги делегирани от държавата дейности, асистентска подкрепа и механизъм „Лична помощ“ с общ капацитет 143 потребители и заети щатни бройки 74 лица; Закон за личната помощ – осигурена лична помощ на 103 потребители, назначени 18 социални асистенти; В Домашен социален патронаж е предоставена храна в дома на 100 потребители, назначени 13 лица. Три от социалните услуги се управляват от Общината - Дневен център за деца и младежи с увреждания, Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – Илаков рът, Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания. Пет от услугите са предоставени с договори за управление на доставчик, в т. ч.- Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – 2 бр. в с. Илаков рът, Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с физически увреждания – 2 бр. в гр. Елена, ул. „Х.Ю. Брадата“ № 69 и Център за социална рехабилитация и интеграция – в гр. Елена, ул. „П. Хилендарски“ № 2. Асистентската подкрепа и механизъм „Лична помощ“ също се управляват от Общината.

Констатации: Изпълнението на Приоритет 7 като цяло се движи в правилна посока за повишаване качеството на социалните и здравни услуги, но техническото изпълнение все още слабо - 39,82 %.

Оценка: Развитието на социалните услуги за деца, младежи, възрастни хора и хора с увреждания са свързани с подобряване качеството на живот на хората с увреждания, гарантиране правото на децата да живеят в семейна среда и да имат достъп до качествена грижа и услуги, както и интеграция на уязвими общности. Община Елена е доставчик на общодостъпни и специализирани социални услуги, насочени към деца и семейства, възрастни хора и лица с увреждания. Разнообразието от услуги е в резултат от ефективната координация между институциите, активната политика на общината и успешните практики на реализиране на проектна дейност в социалната сфера.

Приоритет 8.

Констатации: Образователните институции в община Елена следват технологичното развитие и са на добро ниво, от гледна точка на модернизацията. Модернизирани са класни стаи и в петте общински училища. Затруднено, поради липсата на финансиране и малкия брой ползватели са енергийната ефективност на сградите. Необходимо е по-голяма внимание към младежките дейности, за ангажиране на вниманието и времето на подрастващите. Спортната инфраструктура като цяло е в приемливо състояние, но няма достатъчно разнообразни, обособени групи за активно спортуване. Добро представяне на спортни мероприятия и турнири се наблюдава от посещаващите клуб по борба и СК „Ипон“, където децата тренират джудо.

Оценка: Работи се и по трите мерки на приоритет 8, като отчетения напредък към средата на периода е незадоволителен.

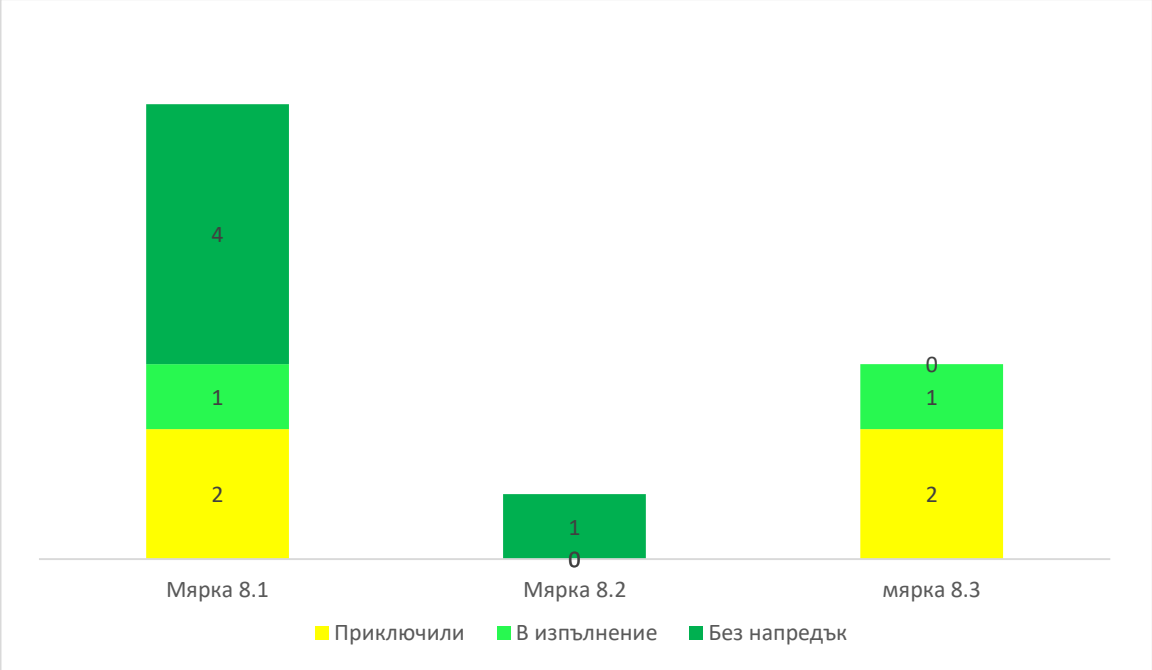

Фигура 13. Технически напредък на проектите в Приоритет 8

Приоритет 9.

На територията на община Елена целогодишно се организират и провеждат нови фестивали и празници. Общинска администрация се старае за обогатяване на културния и спортен календар. В сградата на художествената галерия ежегодно се провеждат пленери и събития. Извърши се ремонт и се въведе в експлоатация съществуващото лятно кино в града. Започна цялостен ремонт на електрическата инсталация на градската библиотека, която се помещава в сградата на НЧ „Напредък -1863“-гр. Елена.

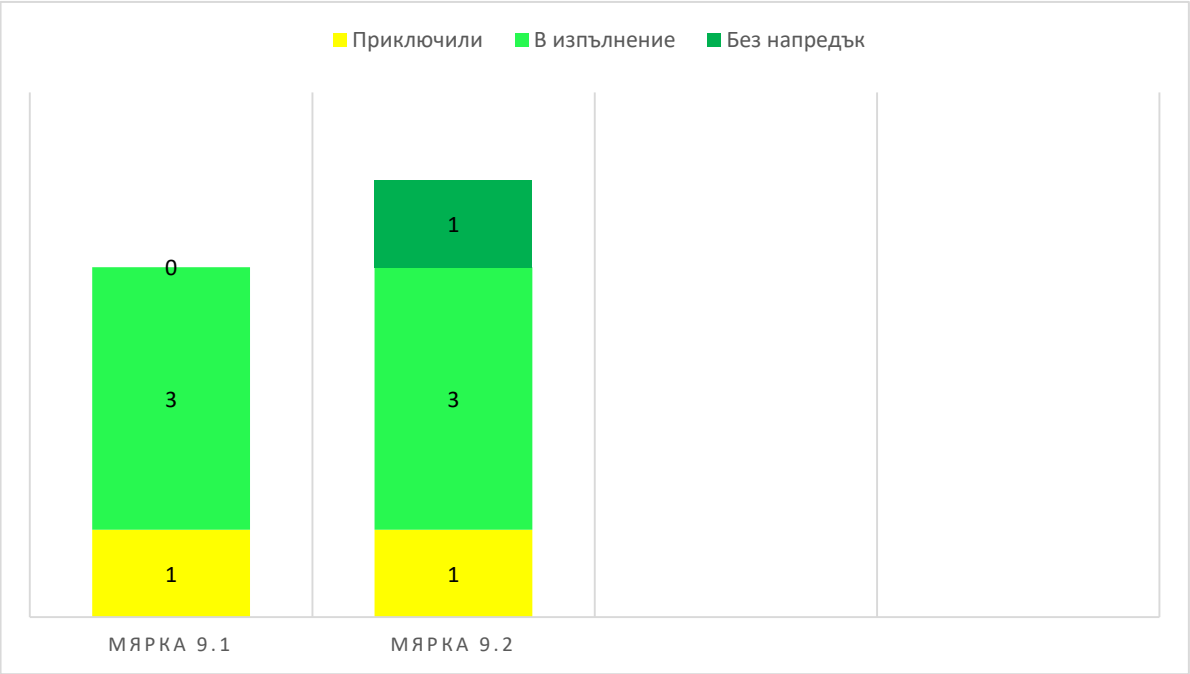

Фигура 14. Технически напредък на проектите в Приоритет 9

Констатации: На база индикаторите за наблюдение отчетения процент за техническо изпълнение на Приоритет 9 е 53,09 %.

Оценка: Изпълнението е сравнително добро, като не се наблюдава развитие в организиране на съвместни празници и фестивали с близки на Елена общини и липсват предприети стъпки за трансгранично сътрудничество.

Приоритет 10.

Приоритетът обхваща две мерки с общо 6 проектни идеи. Първата мярка съдържа идеи, които е необходимо да бъдат изпълнявани през целия планов период, тъй като касаят постоянно повишаване капацитета на управление на общинска администрация. Навлизането в ежедневието на изкуствения интелект налага системно надграждане и усъвършенстване на служителите.

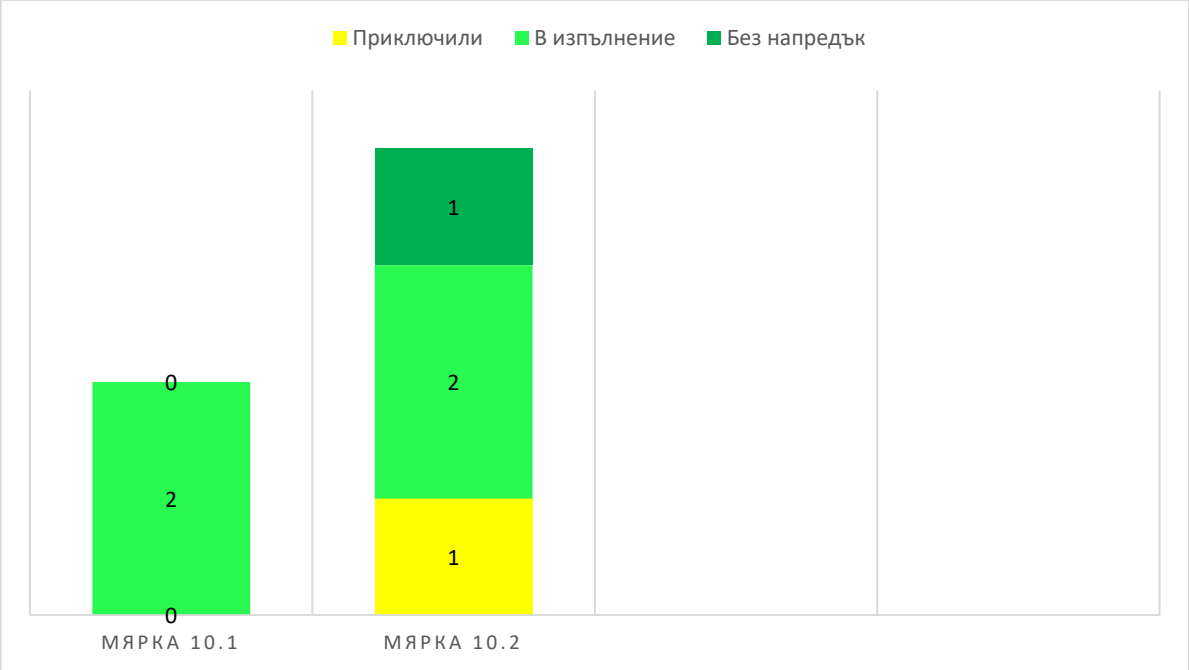

Фигура 15. Технически напредък на проектите в Приоритет 10

Констатации: В общинска администрация се провеждат обучения на персонала за работа в дигитална среда. Стартирал е процес за дигитализация на управлението, но е необходимо да се усъвършенства, в изпълнение на изискванията на решение на министерски съвет за въвеждане на изцяло електронен обмен на документи.

Оценка: Спрямо заложените целеви стойности в матрицата за индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО е отчетено 58,67 % на техническото изпълнение на Приоритет 10 от Програмата за реализация на ПИРО Елена.

Обобщение

Анализът показва, че ефективността на Стратегическа цел 1. *Създаване на условия за бизнес с по-висока добавена стойност в местната икономика* е много добра – 62,61%. Общо 31 проекта са отчетени в Приоритет 1. Един от приключилите проекти е на Община Елена, а 30 са с частни бенефициенти, които допринасят за икономическия растеж. Съществен принос имат проектите в областта на селското стопанство, които са в процес на изпълнение, към изготвяне на настоящия доклад.

Техническото изпълнение на Приоритет 1 е 80,00 %. Напредъкът по техническото изпълнение на Приоритет 2. *Развитие на интегриран туристически продукт е незадоволително* – 57,84 %, като остават голяма част нереализирани идеи. Процентът на изпълнение е формиран най-вече от участията в туристически борси и изложения. Много голяма част от заложените проекти идеи не са реализирани и няма отчетен напредък.

По приоритет 3 са реализирани инвестиции главно в рехабилитация и ремонти на улици, в град Елена и населените места в общината, за подобряване на транспортната свързаност. Те са резултат на изпълнени проекти на общинската администрация, свързани с подобряване състоянието на базова инфраструктура, основен ремонт и реконструкция на пътища, улици, мостове. Тъй като в програмата за реализиране на Плана не са посочени

конкретни участъци от общинската пътна мрежа, за целите на междинната оценка се приема, че мярката е изпълнена на 50%.

При изпълнението на Стратегическа цел 2. Опазване на околната среда и подобряване условията на живот се наблюдава добро цялостно изпълнение. Работи се активно по подобряване на водоснабдяването на всички населени места в общината. Най-слабо е изпълнението на заложените мерки по Приоритет 6 в частта за енергийна ефективност на сгради. Това се дължи от една страна на липсата на финансиране през отчетния период, от друга страна ниската активност и информираност на гражданите, и липсата на проектна готовност.

Стратегическа цел 3. По-добра грижа за хората. На територията на община Елена има достатъчно и много добре развита мрежа за социални услуги. Общината партнира отлично със заинтересованите страни. Материалната база е в много добро състояние. Професионалната компетентност на служителите предоставящи грижи е на ниво и редовно се усъвършенства. Наблюдава се интерес на млади хора за професионална реализация в сектор социални услуги. Приети са Правила за финансово подпомагане на здравни специалисти, както и правила за финансово подпомагане на семейства с репродуктивни проблеми от общински съвет гр. Елена. В кметствата са назначени здравни медиатори. По благотворителна инициатива на Ротари клуб Елена, съвместно с Община Елена бяха събрани средства и закупен ехограф, който е предоставен за безвъзмездно ползване на Медицинския център в гр. Елена. По различни програми на Министерство на образованието се изпълняват проекти за модернизиране на образователните институции и развитие на младежите. Приоритет 9 е с много добро изпълнение за наблюдавания период, а ръководството на Община Елена полага усилия за повишаване капацитета на управление на общинска администрация. Много крехки и недостатъчно ефективни са партньорствата с гражданите, и с други институции и общини.

Общото техническо изпълнение на ПИРО Елена на етап междинна оценка е много добро. От общо 77 проекта/дейности, 26 са приключили и 51 в процес на изпълнение, които следва да бъдат завършени към края на периода на действие на документа.

2.2. Оценка на финансово изпълнение на ПИРО

В настоящия раздел е представено финансовото изпълнение на ПИРО Елена на база количествен анализ, при който единичните финансови параметри на остойностените проекти/ дейности са обобщени в общо финансово изпълнение. При изготвяне на Междинната оценка на ПИРО Елена са идентифицирани допълнителни проекти на частни бенефициенти, които водят до завишаване на процентите на отчетеното изпълнение в Приоритет 1.

Получените стойности и тяхното съпоставяне с планирания финансов ресурс в Програмата за реализация на ПИРО позволява да се направи количествена оценка за

степента на изпълнение на приоритетите - финансовото изпълнение се използва като индикатор за степента на постигане на приоритетите.

Таблица 1. Финансово изпълнение на ПИРО Елена за периода 2022-2024

(в хил. лв.)

Приоритет	Програма за реализация на ПИРО (Приложение 1)		
	индикативен бюджет 2021 - 2027	отчетено изпълнение 2022 - 2024	% на изпълнение
Приоритет 1. Насърчаване към инвестиции в производствени дейности и подпомагане на предприемачеството	1 834,44	2 742,61	149,50
Приоритет 2. Развитие на интегриран туристически продукт	10 957,00	1 346,71	12,29
Приоритет 3. Подобряване състоянието на пътната инфраструктура и свързаност	7 800,00	2 115,35	27,12
Приоритет 4. По- добро управление на отпадъците	2 220,00	1 861,38	83,85
Приоритет 5. Опазване на водите и почвите	13 420,00	5145,61	38,34
Приоритет 6. Облагородяване на населените места	40 940,00	4 492,12	10,97
Приоритет 7. Интегрирано взаимодействие и повишаване качеството на социалните и здравните услуги	4 772,00	1 783,70	37,38
Приоритет 8. Създаване на по-привлекателна среда за учене и спорт	1 050,00	2 449,29	233,27
Приоритет 9. Развитие на културните дейности и съхранение на местните традиции и обичаи	778,00	424,57	54,57
Приоритет 10. Подобряване на местното самоуправление	710,00	47,64	6,71
ОБЩО	84 481,44		
ОБЩО		22 408,98	

Разработването на ПИРО се базира на „интегрирания подход“ в стратегическото планиране. В резултат, отделните приоритети са с дефиниции и обхват, така че да допринасят заедно за постигането на стратегическите цели.

Всеки приоритет има определен принос към стратегическите цели и по този начин проследените резултати за приоритетните области отразяват степента на постигане на целите. Методиката на работа включва: разпределение на бюджета на даден проект според наличната информация; сумиране на общите стойности за всички изпълнени проекти и тези в процес на изпълнение; разпределение на общата сума по приоритети. Планът за интегрирано развитие на Община Елена предвижда осъществяването на проекти, програми и дейности на обща стойност 84 481,44 хил. лв., според разработената индикативна финансова таблица за периода 2021-2027 г.

Анализът по същество е част от параметъра „ефикасност на използваните ресурси“. За изпълнение на ПИРО на Община Елена за периода 2022 – 2024 година инвестираният финансов ресурс е в размер на 22 408 980,00 лв., което формира 26,53 % от планирания индикативен финансов ресурс. За отчитането на напредъка по изпълнението, освен реално изплатените суми е прибавен и договореният финансов ресурс, в резултат на подписани договори за безвъзмездна помощ, както и усвоените средства по капиталовата програма. Част от средствата са осигурени от Община Елена в резултат на разработени и класирани проектни предложения на конкурентен принцип.

Отношението на постигнатия резултат спрямо заложената цел показва коефициента на ефективност. Ефективността е насочена към осъществяването на правилните дейности и не отчита количеството ресурси, необходими за тяхното изпълнение.
Ресурсното осигуряване на средствата при реализацията на мерките в рамките на ПИРО на Община Елена се осъществява чрез разработената Индикативна финансова таблица. Тя е числен финансов израз на предвидените за реализация мерки по съответните приоритети. При приемането на ПИРО на Община Елена голяма част от проектите са с ниска и нулева готовност, видно от Индикативния списък на важни за общината проекти, включени в него за периода 2021-2027 г., което допринася за ниския процент на финансовото изпълнение на стратегическите цели.

Фигура 16. Финансово изпълнение на Стратегическите цели на ПИРО на Община Елена за периода 2022-2024 г. (в хил. лева)

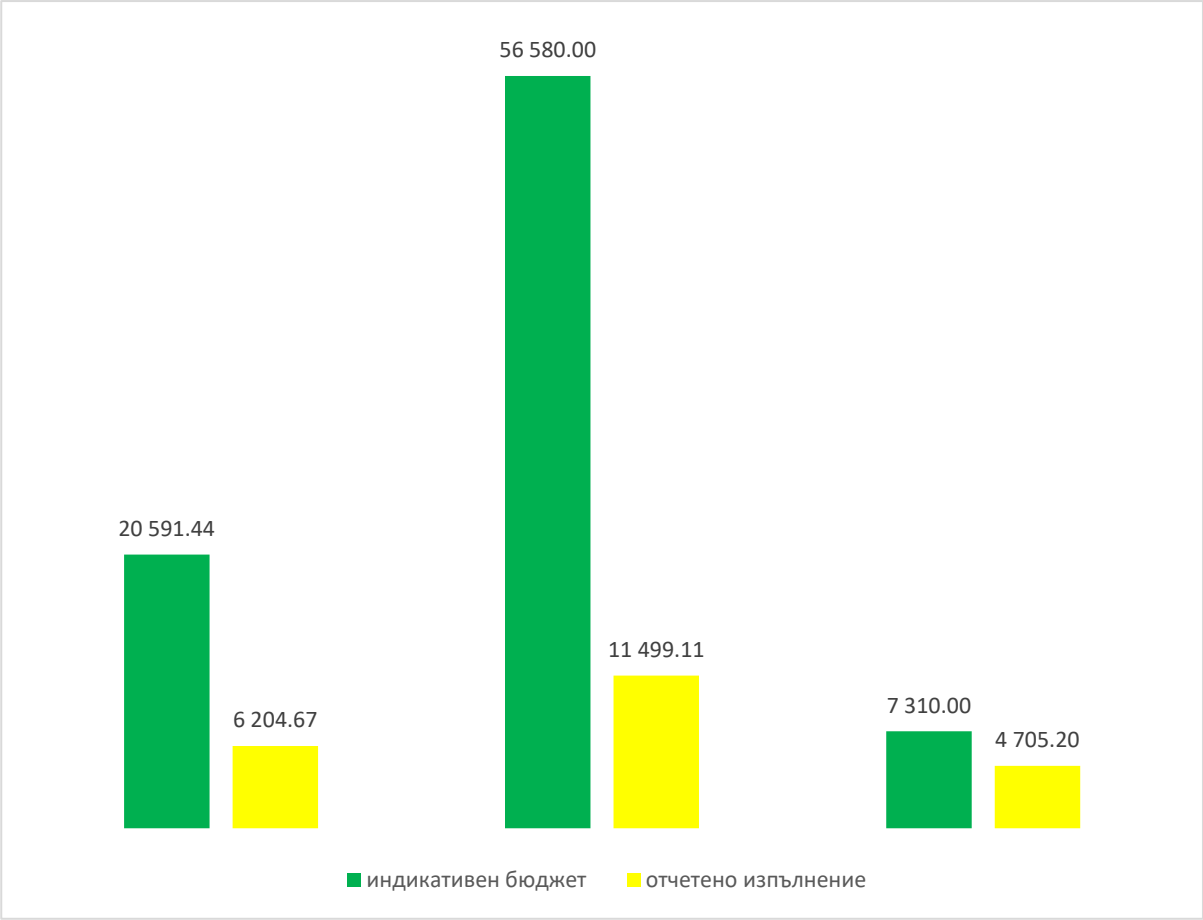

По-детайлен анализ на финансовото изпълнение на междинния етап от изпълнение на ПИРО на Община Елена показва най-добро финансово изпълнение през периода 2022 – 2024 г. по Стратегическа цел 3. *По-добра грижа за хората и развитие на човешкия и социалния капитал*, който се характеризира с 64,37% реално финансово изпълнение в размер на 4 705 200,00 лева спрямо планираните 7 310 000,00 лева. Съществен принос имат проектите за модернизация на материалната база за предоставяне на здравни и социални услуги и мерките по Приоритет 8. Създаване на по-привлекателна среда за учене и спорт.

2.3. Отчитане актуалните стойности на индикаторите от ПИРО

Системата от индикатори обединява два основни компонента – индикатори за резултат, проследяващи степента на изпълнение на целите, и индикатори за продукт, измерващи ефектите от изпълнението на мерките в рамките на приоритетните области. Двата вида индикатори са въведени в следствие на предписанията от „Методическите указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027г.“. При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО са взети предвид общите

индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027г.[1]

След оценката за степента на техническо и финансово изпълнение на проектите, по приоритети и мерки, следва отчитане на актуалните стойности на индикаторите за измерване на целите от ПИРО, чрез индикаторите за резултат. Сравнението между реалните и целевите стойности позволява втори подход за преценка на степента в реализацията на ПИРО. Разгледани са индикаторите с достоверен източник на информация към момента на изготвяне на оценката. Ограничаващ фактор е липсата на пълен набор от статистическа информация на ниво община, касаеща икономическото развитие и финансови резултати на предприятията. По данни на НСИ общия средно списъчен брой на наетите лица, по трудово или служебно правоотношение е нараснал от 1680 през 2022 г. на 1703 бр. през 2023 г. Средната брутна годишна работна заплата на наетите лица е нараснала от 14 372.00 лв. на 16 611,00 лв.

Стратегическа цел 1: Създаване на условия за бизнес с по-висока добавена стойност в местната икономика				
Индикатор	**Мерна единица**	**Източник на информация**	**Целева стойност**	**Етап на междинна оценка**
Предприятия с по-висок оборот	брой	Община Елена, ИСУН, Програмите на ЕС	3	липсва информация
Предприятия с по-висока добавена стойност на служител	брой	Община Елена, ИСУН, Програмите на ЕС	3	липсва информация
МСП реализирали енергийна и ресурсна ефективност	брой	Община Елена, ИСУН, Програмите на ЕС	5	3
Привлечени външни инвеститори	брой	Община Елена, ИСУН, Програмите на ЕС	2	0
Туристи/посещения на подпомогнатите обекти	брой	Община Елена, ИСУН, Програмите на ЕС	25 000	21597

[1] Бележка: Списък на общите индикатори, съгласно проектите на Регламенти на ЕС за периода 2021-2027 г., е представен в Приложение № 3а към Методическите указания.

Ползватели на подкрепяната културна инфраструктура	брой	Община Елена, ИСУН, Програмите на ЕС	20 000	5387
Ползватели на реконструирани и модернизирани пътища	брой	Община Елена, ИСУН, Програмите на ЕС	8358	12 895
Стратегическа цел 2: Опазване на околната среда и подобряване условията на живот				
Рециклирани отпадъци	тон/год.	Община Елена, НСИ	227	493.000
Разделно събрани отпадъци	тон/год.	Община Елена, НСИ	7 120	36.540
Жители, свързани към подобрени системи за снабдяване с вода	брой	Община Елена, ВиК "Йовковци",ИСУН, НСИ	1 383	94
Жители, свързани към системи за вторично пречистване на отпадъчни води	брой	Община Елена, ВиК "Йовковци",ИСУН, НСИ	4 272	0
Жители, които се ползват от мерки за защита от наводнения	брой	Община Елена, ВиК "Йовковци",ИСУН, НСИ	7 739	6750
Сгради с подобрена енергийна класификация (жилищни и обществени нежилищни)	брой	Община Елена, НСИ	53	3
Жители, които имат достъп до нова и модернизирана зелена	брой	Община Елена, НСИ	4 272	4794

инфраструктура в градска среда				
Жители, които имат достъп до нова и модернизирана зелена инфраструктура в селата на общината	брой	Община Елена, НСИ	2 728	373
Жители, които ползват рехабилитирани и модернизирани улици и осветление	брой	Община Елена, НСИ	7 027	4327
Годишен брой на лицата, използващи специално предназначената велосипедна инфраструктура	брой	Община Елена, НСИ	929	0
Ползватели на подкрепяната културна инфраструктура (сгради с читалища)	брой	Община Елена, НСИ	555	92
Стратегическа цел 3: По-добра грижа за хората и развитие на човешкия и социалния капитал				
Годишен брой на лицата, които използват въведените нови здравни и социални услуги	брой	Община Елена, НСИ, АСП	85	114

Годишен брой на децата, използващи подкрепената образователна инфраструктура	брой	Община Елена, НСИ,ИСУН	293	910
Годишен брой на лицата, които използват подкрепяните съоръжения за социални грижи	брой	Община Елена, АСП, НСИ	85	130
Участници, които при напускане на операцията получават квалификация и/или придобиват ключови компетенции	брой	Община Елена, ИСУН, НСИ	50	3
Годишен брой на лицата, които използват подкрепената спортна инфраструктура	брой	Община Елена, ИСУН, НСИ	35	0
Ползватели на подкрепяната културна инфраструктура	брой	Община Елена, ИСУН, НСИ	300	324
Обучен административен персонал	брой	Община Елена, ИСУН, НСИ	9	2
Заинтересовани страни/институции с повишен капацитет за сътрудничество	брой	Община Елена, ИСУН, НСИ	5	1

Участия на гражданите и бизнеса в процеса по вземане на решения	брой	Община Елена, ИСУН, НСИ	20	3
Жители, които се възползват от новите дигитални услуги в общината	брой	Община Елена, ИСУН, НСИ	1 624	599
Заинтересовани страни/институции с повишен капацитет за трансгранично сътрудничество	брой	Община Елена, ИСУН, НСИ	5	0

Постигнатите стойности показват степента на изпълнение за целите и приоритетите на плана. Значителна част от заложените икономически и социални индикатори са преизпълнени. Информационното осигуряване на останалите индикатори е свързано с дейността на ресорите в общинска администрация, които са предоставили данни към 2024 г. Индикаторите се проследяват с натрупване.

Положителен е напредъкът по постигане на индикаторите за въздействие. За част от индикаторите не се отчета напредък, защото проектите, които ще доведат до изпълнението им са в процес на изпълнение. При извършване на оценката е установено, че има разминаване при някои от индикаторите като са посочени в нерелевантна стратегическа цел или за тяхното изпълнение информацията липсва. Необходимо е при актуализация на ПИРО да бъдат отстранени техническите несъответствия и индикаторите да се синхронизират с актуализираната Програма за реализация на ПИРО.

III. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

При изпълнението и извършването на междинната оценка на реализацията на ПИРО Елена важно значение има обратната връзка по постигнатите резултати, въздействието на предприетите интервенции върху територията и съответно тяхната релевантност и адекватност на текущата ситуация.

Оценката на ефективността и ефикасността на използваните ресурси при изпълнението на ПИРО в междинния етап на плановия период се базира на аналитичния преглед и на обобщените резултати от изпълнените проекти и дейности в периода, обхванат от междинната оценка, финансирани със средства от бюджета на общината, държавния бюджет, фондове на ЕС и други източници. За извършването на оценката са

използвани събраните данни по отношение на техническото и финансово изпълнение на проектите и дейностите в Програмата за реализация на ПИРО, Индикативната финансова таблица, както и определените индикатори за наблюдение и оценка на плана.

Настоящата оценка ще провери два аспекта:

(1) доколко използваните ресурси са довели до очакваните резултати (цели, приоритети и завършени проекти от Програмата за реализация) – ефективност;

(2) доколко начинът за изпълнение на ПИРО се основава на добро управление на ресурсите – ефикасност.

3.1. Оценка на ефективността

Ефективността на използваните ресурси показва отношението на постигнатия резултат спрямо поставената цел. В тази част от оценката не се отчитат разходите, а единствено постигнатите цели на базата на предварително идентифицираните резултати. Ефективността измерва степента, до която провежданите политики чрез програми, мерки, инициативи или проекти постига предварително поставените цели. За целите на настоящата Междинна оценка за периода 2022-2024 г., ефективността на използваните ресурси при реализацията на План за интегрирано развитие на община Елена се оценява в два аспекта. От една страна се прави съпоставяне на дела на реализираните проекти и дейности спрямо първоначално планираните, и от друга страна се оценява степента на постигане на стойностите по заложените индикатори, отчитащи изпълнението на стратегическите цели и приоритети.

От направения анализ в предходните раздели оценката на ефективността е много добра. Общото техническо изпълнение на ПИРО на Община Елена на етап междинна оценка е добро – 56,84 %, като се има предвид, че заложения индикативен срок за изпълнение на проектните дейност, за по-голяма част от планираните проекти, все още не е изтекъл. Общите разходи за финансовото изпълнение на ПИРО на Община Елена на етап междинна оценка е 26,53 %.

Таблица 2. Техническо и финансово изпълнение на ПИРО Елена 2021-2027 г. по приоритети.

Период 2021 - 2027	Индикативен бюджет /хил. лв./	Брой отчетени проекти 2022-2024	Обща стойност /хил. лв./	Техническо изпълнение %	Финансово изпълн. %
Приоритет 1	**1 834.44**	**31**	**2 742.61**	**80**	**149.51**
Приоритет 2	**10 957.00**	**6**	**1 346.71**	**44.69**	**12.29**
Приоритет 3	**7 800.00**	**1**	**2 115.35**	**50**	**27.12**
Приоритет 4	**2 220.00**	**5**	**1 861.38**	**67**	**83.85**
Приоритет 5	**13 420.00**	**4**	**5 145.61**	**81.16**	**38.34**

Приоритет 6	**40 940.00**	**5**	**4 492.12**	**58.10**	**10.97**
Приоритет 7	**4 772.00**	**6**	**1 783.70**	**39.82**	**37.38**
Приоритет 8	**1 050.00**	**6**	**2 449.29**	**35.83**	**233.27**
Приоритет 9	**778.00**	**8**	**424.57**	**53.09**	**54.57**
Приоритет 10	**710.00**	**5**	**47.64**	**58.67**	**6.71**
ОБЩО	**84 481.44**	**77**	**22 408.98**	**56.84**	**26.53**

Финансовият анализ сам по себе си не води еднозначно до изводи за ефикасността на използваните ресурси. Той показва, че от гледна точка на ефикасността за изпълнението на Стратегическа цел 1 са разходвани и оползотворени 30,13 % от планирания ресурс, като е постигнато 58,23 % изпълнение на планираните дейности/проекти. Като цяло за *Създаване на условия за бизнес с по-висока добавена стойност в местната икономика* е постигнато добро изпълнение. За анализа се наблюдават всички договорени проекти, включително и тези в процес на изпълнение.

За Стратегическа цел 2 са разходвани и оползотворени 20,32 % от планирания ресурс, постигнато е 68,75 % изпълнение на планираните дейности/проекти и добро изпълнение на планираните резултати. Като цяло по Стратегическа цел 2. *Опазване на околната среда и подобряване условията за живот* е постигнато добро изпълнение.

За Стратегическа цел 3 са разходвани и оползотворени 64,37 % от планирания ресурс и е постигнато 46,85 % изпълнение на планираните дейности/проекти. За *По-добра грижа за хората и развитие на човешкия и социалния капитал* се наблюдава много голяма разлика по финансовото изпълнение между Приоритет 8 и Приоритет 10, където е необходимо да се търсят възможности за финансиране.

3.2. Оценка на ефикасността

Ключов показател за ресурсната ефикасност е съотношението между процент разходи и процент изпълнение. Оценката на ефикасността е изготвена, базирайки се на сравнението на двата показателя – използвани ресурси и постигнато изпълнение.

Фигура 17. Сравнение между вложените ресурси в проекти и приноса им към изпълнението на приоритетите на ПИРО Елена

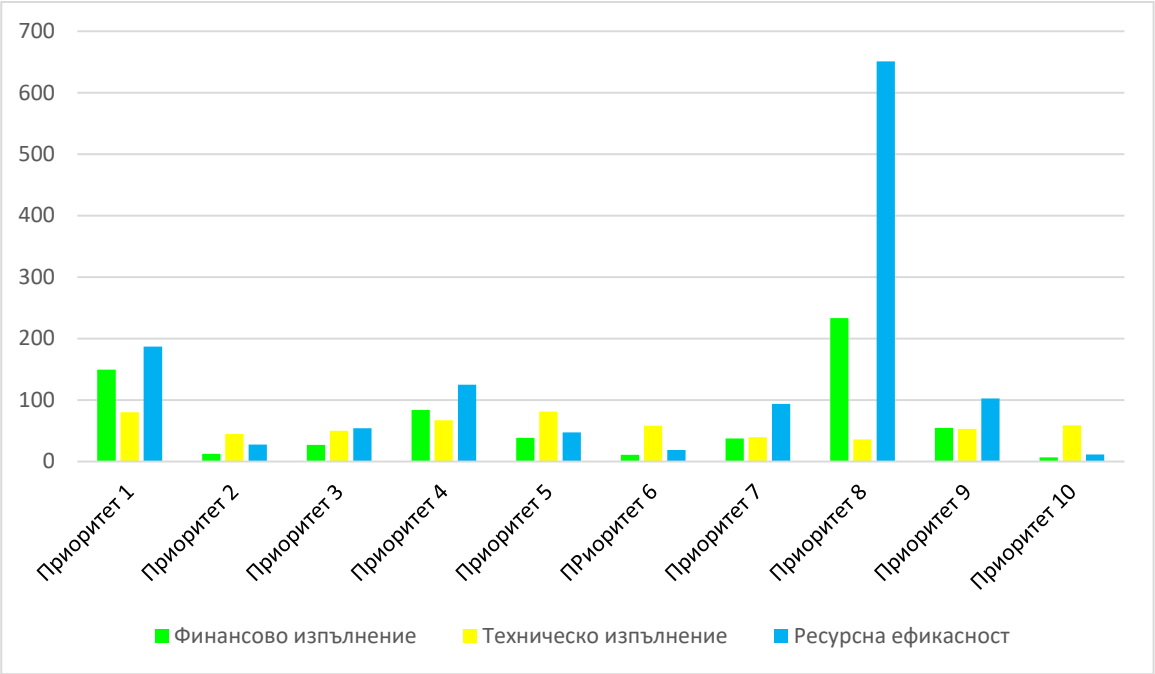

Фигурата визуализира дисбаланса при изпълнението на ПИРО на Община Елена по приоритети. Следва да се подчертае, че този дисбаланс се дължи основно на предвидените и изразходваните средства по отделните приоритети. Неефективност се наблюдава в четири от всички приоритети, като в Приоритет 9 е минимална. В останалите 6 приоритета разходите са по-ниски от постигнатия напредък. Най-ниска е ефикасността при облагородяване на населените места, в частта реконструкции и енергийна ефективност, както и в Партньорство и развитие на социалния капитал. В тези два приоритета ресурсната ефикасност е под 20 %.

На етап междинна оценка отчетените проекти и инициативи, и индикатори показват резултатността в изпълнението на ПИРО, обвързана с подобрени показатели за общинското развитие. Анализираните проекти и инициативи в Община Елена имат съответствие с ПИРО, като поотделно допринасят за постигане на стратегическите цели.

Изпълнението на ПИРО се извършва при спазване принципите за законосъобразност, прозрачност и публичност, защита на обществените интереси, ефективно и целесъобразно използване на финансовия ресурс. При анализиране и проследяване на условията за изпълнение му, в годишните доклади за наблюдение, са отразени настъпилите промени в условията на живот, оказващи пряко въздействие върху социално-икономическото развитие на общината.

Всичко това дава основание да се даде положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи.

IV. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

При изпълнение на ПИРО през периода 2022 – 2024 година влияние оказват негативните ефекти от общото състояние на външната среда – засилване на глобалното

геополитическо напрежение, инфлация, забавена икономическа активност, природни катаклизми. Политическата нестабилност, икономическа криза и епидемичната обстановка в страната са също ограничителни фактори за развитие. През този период се отчитат закъснение на отварянето на различните мерки по Оперативните програми, от където се очаква основния финансов ресурс за изпълнение на планираните проекти. Положителните аспекти в национален план са продължаващ ръст на възнагражденията, технологична и структурната трансформация на индустрията, както и навлизането на дигиталните услуги във всички сфери на живота. Човешкият капитал и профилът на работната сила продължават да бъдат ключови за икономиката.

През периода 2022 - 2024 година Община Елена отчита реализирането на значителен брой общински дейности, насочени към подобряване състоянието на населените места, изграждане на инфраструктура, повишено качество и брой на предоставяните социални услуги. Основните финансови ресурси са насочени към дейности за ремонти и рехабилитиране на пътната мрежа и подземната инфраструктура, справяне с проблемите от безводието, повишаване качеството на социалните услуги и създаване на по-привлекателна среда за учене и спорт.

Изводи от изпълнението

По отношение на проектите и инициативите:

- Общото техническо изпълнение на ПИРО на Община Елена на етап междинна оценка е добро от 56,84 % или 77 проекта/дейности, от които 26 приключили и 51 в процес на изпълнение, които реално ще бъдат завършени към края на периода на действие на документа.
- Реално постигнатият финансов напредък спрямо стойността на Програмата за реализация е 26,53%, спрямо планирания ресурс в индикативната финансова рамка.
- Върху темповете на изпълнение на ПИРО влияние оказва забавянето при одобряване на Националния план за възстановяване и устойчивост и на новите програми, а основен инструмент за реализирането на ПИРО са средствата от Европейския съюз.
- Небалансираност между изпълнението на отделните приоритетни области;

По отношение на индикаторите се наблюдава:

- Напредък в общото социално-икономическо развитие в община Елена, спрямо матрицата на индикаторите за наблюдение;
- Добро изпълнение на целите и приоритетите на ПИРО според отчетените индикатори;

По отношение на наблюдението и изпълнението на ПИРО:

- Детайлно отчитане за изпълнението на общинските политики на годишна основа в Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на ПИРО за 2022г., 2023г. и 2024 г.
- Предоставянето на информация към гражданите се осъществява приоритетно чрез интернет страницата на Община Елена;

Препоръки за изпълнението

Програмата за реализацията на ПИРО е оперативен документ за реализиране на основните приоритети и цели, залегнали в ПИРО и включва мерки и проектни идеи, насочени към постигане на целите за развитието на общината в периода 2021 – 2027 г. Изправена пред предизвикателството за работа в създалите се необичайни условия, местната администрация следва да насочи усилия за приоритизиране на проектните идеи, които имат висока проектна готовност и кратък срок за реализирането им.

В тази връзка се препоръчва:

За постигане на желаната визия за община Елена е необходимо да се инвестират усилия в развитието и популяризирането и като туристическа дестинация за културен, кулинарен и опознавателен туризъм. С цел да бъде „в крак“ с тенденцията „Модерно възстановяващ туризъм“ е нужно да се „даде живот“ на създадения туристически образ на общината. Да се изградят партньорства с представители на бизнеса. По-голяма част от местните жители да бъдат въвлечени в развитието на туризма, като преживяване. Побратимяване и сътрудничество с други общини за реализиране на интегрирани териториални инвестиции.

В заключение в община Елена са положени усилия за цялостната реализация на ПИРО. Закъсненията при изпълнение на приоритетите със забавяне в изпълнението са преодолими, като се има предвид, че анализът е изготвен по средата на плановия период.

Изведените препоръки нямат задължителен характер.